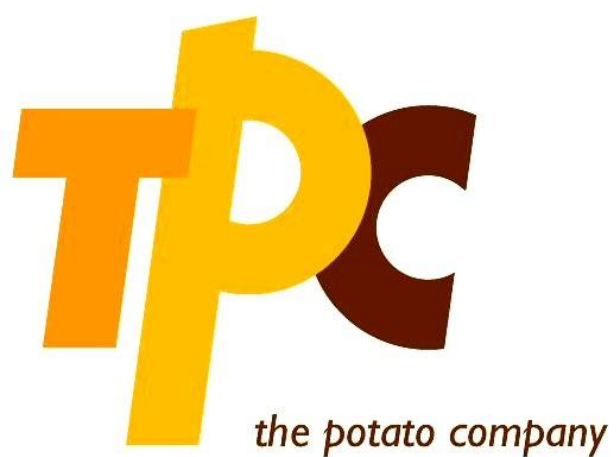
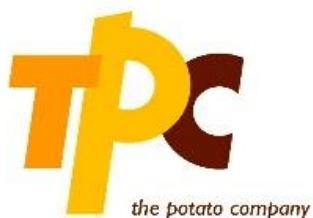

Telerhandboek TPC 2017

Voorwoord

Voor u ligt het telerhandboek van The Potato Company bv.
In dit handboek treft u de meest relevante informatie aan met betrekking tot het verwerken en afleveren van uw, voor TPC geteelde, pootgoed.
Ook staan hierin de geldende vergoedingen en kortingen vermeld.

De meest relevante informatie treft u meteen in het begin van dit handboek aan. Hier vindt u de contactgegevens, in hoofdstuk 1 de TPC praktijkregelingen. De kwaliteitsbegeleiding in hoofdstuk 2 en daaropvolgend, in hoofdstuk 3, de sorteer- en afleverinstructies.

Achtergrondinformatie over de geldende normen voor zowel NAK en PD zijn in hoofdstuk 4 en 5 na te lezen.
Als laatste zijn de teelthandleidingen voor alle TPC rassen toegevoegd aan dit handboek.

Met vriendelijke groet,

The Potato Company bv

Inhoudsopgave

Voorwoord	0
Inhoudsopgave	2
Telefoonlijst TPC	3
1. Overzicht TPC - praktijkregelingen	4
1-A Werkwijze van TPC	4
1-B Basisuitbetalingsprijs	6
1-C Vergoedingen en kortingen	6
1-D TPC tarieven (exclusief BTW) (2017-2018)	10
1-E Protocol tarrering consumptie uit pootgoed	10
1-F Poolcommissie	11
1-G Klachtenprocedure	11
1-H Vermeerderingscontract	124
1-I Standaard contract voor de vermeerdering van pootaardappelen	15
2. Kwaliteitsbegeleiding	19
2-A Kwaliteitsbegeleiding groeiseizoen	19
2-B Kwaliteitsvaststelling	19
3. Sorte- en afleveringsinstructies	20
3-A Sorteeropdracht	21
3-B Palletiseren van 50 kg zakken	21
3-C Palletiseren van 25 kg zakken	21
3-D Palletiseren van kratten	21
3-E Afleveringsinstructies	26
3-F Vorstverpakking	26
3-G Transportmiddel	27
4. Normen NAK Partijkeuring Pootaardappelen	28
4-A Toleranties ziekten en gebreken	28
4-B Ziektenormen	28
4-C Overige	31
5. PD inspectienormen	32
5-A Gewone schurft en poederschurft	32
5-B Grasland en oppervlakkige schurft	32
5-C Zilvereschurft	33
5-D Rhizoctonia	33
5-E Grond (incl. verontreiniging als stro, kaf, loof en stenen)	33
6. Teeltbeschrijvingen TPC rassen	34
6-A.1 Barcelona (POOTGOED)	35
6-A.2 Barcelona (CONSUMPTIE)	36
6-B.1 Bergerac (POOTGOED)	37
6-B.2 Bergerac (CONSUMPTIE)	38
6-C.1 Bordeaux (POOTGOED)	39
6-C.2 Bordeaux (CONSUMPTIE)	40
6-D.1 Exquisa (POOTGOED)	41
6-D.2 Exquisa (CONSUMPTIE)	42
6-E.1 Madrid (POOTGOED)	473
6-E.2 Madrid (CONSUMPTIE)	484
6-F.1 Miss Blush (POOTGOED)	45
6-F.2 Miss Blush (CONSUMPTIE)	46
6-G.1 Monalisa (POOTGOED)	47
6-G.2 Monalisa (CONSUMPTIE)	48
6-H.1 Monte Carlo (POOTGOED)	49
6-H.2 Monte Carlo (CONSUMPTIE)	50
6-I.1 Montreal (POOTGOED)	51
6-I.2 Montreal (CONSUMPTIE)	52
6-J.1 Paris (POOTGOED)	53
6-J.2 Paris (CONSUMPTIE)	54
6-K.1 Siena (POOTGOED)	55
6-K.2 Siena (CONSUMPTIE)	56
6-L.1 Toronto (POOTGOED)	57
6-L.2 Toronto (CONSUMPTIE)	58

Telefoonlijst TPC

	VAST	MOBIEL	E-MAIL
Tel. algemeen:	0527-630110		info@tpc.nl
Facturen/administratie			finance@tpc.nl
Gaby Stet		06-42814869	gaby.stet@tpc.nl
Jos Bus		06-14582351	jos.bus@tpc.nl
Jos de Witte		06-20131307	jos.dewitte@tpc.nl
Hilco van der Wal		06-83523116	hilco.vanderwal@tpc.nl
Koen Klaasse Bos		06-83523115	koen.klaassebos@tpc.nl
Arjan Douma		06-18679247	arjan.douma@tpc.nl
Judith Penders (administratie)		06-30178619	judith.penders@tpc.nl
Rinske Keuning		06-43237836	rinske.keuning@tpc.nl
 Leden Poolcommissie:			
P. Inghels Vylainlaan 16, 4566 AW, Heikant		06-22918668	inghelsheikant@zeelandnet.nl
J. de Wit V.O.F. Westermeerweg 37, 8311 PG Espel		06-53775101	gebr.de.wit@comveeweb.nl
K.J. Jensma De Loane 62, 9054 Hijum		06-51815098	jensma.akkerbouw@kpnmail.nl
 Website: www.tpc.nl			
 Postadres:			
The Potato Company bv Postbus 19 8300 AA Emmeloord			
 Bezoekadres:			
The Potato Company bv Franc 68 8305 BS Emmeloord			

1. Overzicht TPC - praktijkregelingen

1-A Werkwijze van TPC

Toedeling arealen

In juli ontvangt u als teler een aanvraagformulier om op te geven welke oppervlakte u per ras wenst te telen (monopolie en vrije rassen pools) voor het volgende teeltseizoen. Dit formulier zal samen met uw buitendienstmedewerker of commissionair worden ingevuld waarbij hij u tevens advies kan verstrekken omtrent de handelssituatie per ras.

In het najaar heeft er overleg plaats tussen u als teler en uw buitendienstmedewerker/commissionair over de uiteindelijke toedeling van de te telen arealen. Hiervan ontvangt u na goedkeuring een teeltcontract van de toegedeelde arealen dat u ondertekend dient te retourneren aan The Potato Company. Alleen bij uiterste noodzaak kan later nog een wijziging worden aangebracht door bijvoorbeeld onverwachte marktontwikkelingen.

Overschrijding arealen

De teler dient zich strikt te beperken tot de teelt op de overeengekomen oppervlakte; telers die de gecontracteerde oppervlakte, volgens NAK-aangifte overschrijden moeten rekening houden met de volgende consequenties:

De opbrengst van de oppervlaktes die meer geteeld worden dan het gecontracteerde areaal, zullen marktconform en voor rekening en risico van de teler worden afgezet, met de kanttekening dat deze aardappelen pas afgezet worden, nadat de volledige pool is uitverkocht. Tevens zal de uiteindelijke uitbetaling van de teveel geteelde aardappelen nooit hoger zijn dan 90% van de pool-uitbetalingsprijs.

Zoals beschreven in de Notulen van de Poolcommissie vergadering van 10 maart 2015, is er een tolerantie vastgesteld van 0,10 ha op de gecontracteerde oppervlakte van het poolcontract.

Bewaren door teler

1. Teler slaat de aardappelen op in eigen koeling of kiest (bij voorkeur in overleg met TPC) een koelhuis in de buurt.
2. Teler verzekert het pootgoed.
3. Teler transporteert zelf of laat dit doen op zijn kosten.
4. Teler meldt d.m.v. een vrachtbrief altijd aan zijn buitendienstmedewerker /commissionair waar zijn product ligt (waar, wat, hoe, hoeveel en inslagdatum).
5. Teler krijgt een vergoeding voor bewaring en bewerkingen van TPC en rekent **zelf** af met derden.
6. Teler blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de kwaliteit van het product, ongeacht of het product bewaard wordt op het eigen bedrijf of bij derden.

Bewaren door TPC

Als de teler geen mogelijkheden heeft om zelf of bij derden de aardappelen in koeling op te slaan, kan TPC zorgen voor een passende opslag.

In dit geval betaalt de teler het transport naar het koelhuis en ontvangt hij de herfstprijs.

1-B Basisuitbetalingsprijs

1-B.a De basiscondities zijn:

- netto NAK-waardig gesorteerd product minimaal klasse A
- schurftschaal 1 1/2
- levering tot en met 1 november herfstprijs
- los in kist op auto of los op auto

Partijen die niet voldoen aan de eisen van minimaal klasse A en schurftschaal 1 1/2, zullen afzonderlijk volgens de poolvoorwaarden worden afgezet en afgerekend.

Voor overige werkzaamheden en diensten kent TPC vergoedingen. Deze gelden voor het netto product.

1-B.b De uitbetaling van de pootaardappelen aan de teler geschiedt door middel van voorschotten per kilogram, afhankelijk van het prijsniveau in de markt, gevolgd door een definitieve afrekening aan het einde van het seizoen. Zie artikel 7 en 8 van het standaard contract.

1-B.c Aankoop uitgangsmateriaal bestemd voor de pool.

Voor de aankoop van uitgangsmateriaal Klasse S geldt een prijs van € 16,-- Boven de poolprijs E (af bedrijf).

Voor de aankoop van uitgangsmateriaal Klasse Se geldt een prijs van € 11,-- boven de poolprijs E (af bedrijf).

Voor de PB1, PB2 en PB3 gelden andere tarieven.

1-C Vergoedingen en kortingen

Vergoedingen en kortingen gelden voor pootaardappelen, geteeld volgens TPC poolovereenkomsten. Bewaarvergoedingen zijn bedoeld om telers te compenseren voor extra kosten en risico's ten opzichte van vroege leveringen.

De bewaarvergoedingen mechanische koeling worden direct betaald na aflevering uit koeling. Deze vergoedingen worden betaald op basis van netto product en voor de in de herfst vastgestelde maximum potermaat.

Kortingen en vergoedingen (2017-2018)

(Basis = Los in kist op auto of los op auto)

Kortingen			
1-C-a	Bespaarde certificeringkosten	NAK-tarief	
1-C-b	Bespaarde leeskosten	€ 0,25	per 100 kg
1-C-c	Bespaarde sorteerkosten	€ 0,75	per 100 kg
1-C-d	Afkeuring bij aflevering in de haven	€ 3,25	per 100 kg
1-C-e	Gebruik BAX-MATIC zakken	€ 0,10	Per 100 kg
Vergoedingen			
1-C-e1	Afzakopdracht onder 3.750 kg	€ 30,00	per opdracht
1-C-e2	Maatscheiding	€ 0,80	per 100 kg
1-C-e3	Levering E uit SE	€ 1,00	per 100kg
1-C-e4	Levering E uit S	€ 2,00	per 100 kg
1-C-f	Bewaarvergoeding luchtkoeling (vanaf 3 januari)	Zie tarief	
1-C-g	Bewaarvergoeding mechanische koeling (vanaf 1 januari)	€ 0,258 /1000 kg	per dag
	Inslagvergoeding	€ 6,50 /1000 kg	
1-C-h	Bewaarvergoeding mechanische koeling 25 kg op blokpallets	€ 0,40 /1000 kg	per dag
1-C-i	Verlaadvergoeding auto's en containers, zakken los gestuwd	€ 0,60	per 100 kg
1-C-j	Verlaadvergoeding auto's en containers 50 kg, kratten los gestuwd	€ 0,90	per 100 kg
1-C-k	Verlaadvergoeding auto's en containers 30 kg, kratten los gestuwd	€ 0,70	per 100 kg
1-C-l	Opzakken 50 kg op pallets	€ 0,75	per 100 kg
1-C-m	Opzakken 25 kg op pallets, incl. wikkelen	€ 1,60	per 100 kg
1-C-n	Opzakken 50 kg op EP10, incl. wikkelen	€ 1,50	per 100 kg
1-C-o	Opzakken Jumbo op pallets	€ 1,10	per 100 kg
1-C-p	Wikkelen op pallets	€ 0,25	per 100 kg
1-C-q	Op pallets, opkratten 50 kg	€ 3,75	per 100 kg
1-C-r	Op pallets, opkratten 30 kg	€ 3,75	per 100 kg
1-C-s	Lossnijden zakken 25 kg	€ 0,90	per 100 kg
1-C-t	Lossnijden zakken 50 kg	€ 0,70	per 100 kg
	Opzakken 5kg op pallets	€ 7,00	Per 100 kg
	Opzakken 10 kg op pallets incl. wikkel	€ 4,50	Per 100 kg
	Vergoeding pallets EP10	€ 7,00	Per stuk EP10
	Vergoeding pallets EP16	€ 12,00	Per stuk EP16
Aanbrengen vorstverpakking door teler			
1-C-u	verpakking I	€ 35,00	per auto/container
1-C-v	verpakking II	€ 55,00	per auto/container
1-C-w	verpakking III	€ 65,00	per auto/container
1-C-x	verpakking IV	€ 70,00	per auto/container

Kortingen en vergoedingen (2017-2018)

Toelichting op lijst van vergoedingen en kortingen

- 1-C.a Korting op de uitbetaling van bespaarde certificeringkosten geldt voor pootgoedpartijen die als consumptie en/of voer worden afgezet, maar wel onder de pootgoeduitbetaling vallen.
- 1-C.b Korting op uitbetaling van bespaarde leeskosten geldt voor pootgoedpartijen die als ongelezen partij voor consumptie en/of voer worden afgezet, maar wel onder de pootgoeduitbetaling vallen.
- 1-C.c Korting op uitbetaling voor bespaarde sorteerkosten geldt voor pootgoedpartijen die ongesorteerd als consumptie en/of voer worden afgezet, maar wel onder de pootgoeduitbetaling vallen.
- 1-C.d Ingeval van afkeuring in de haven door de P.D. zullen de desbetreffende kosten in rekening worden gebracht per 100 kg.
- 1-C.e2 Vergoeding voor opzakken van kleine orders onder de 3.750 kg.
- 1-C.e2 Partijen die na het in de maat sorteren, in andere maten moeten worden gedraaid.
- 1-C.e3 Premievergoeding levering partijen E uit SE.
- 1-C.e4 Premievergoeding levering partijen E uit S.
- 1-C.f Vergoeding voor bewaarkosten en voor gewichtsverlies opgebouwd volgens de volgende lijst:

Bewaarvergoeding pootgoed (opslag luchtkoeling):

Week	3	(13-01 – 19-01-14)	€ 0,12
Week	4	(20-01 – 26-01-14)	€ 0,24
Week	5	(27-01 – 02-02-14)	€ 0,36
Week	6	(03-02 – 09-02-14)	€ 0,48
Week	7	(10-02 – 16-02-14)	€ 0,60
Week	8	(17-02 – 23-02-14)	€ 0,72

- 1-C.g Vergoeding mechanische koeling is een vergoeding voor bewaarkosten, gebruik kisten en voor gewichtsverlies. De teler draagt zelf de kosten voor transport als er naar een koeling van derden wordt gereden.
- 1-C.h Zie 1-C.g (is van toepassing op het opslaan van 25 kg zakken/jumbo zakken op EP 10 pallets).
- 1-C.i Oplaadvergoeding: indien bij verladen van zakken niet gepalletiseerd geladen dient te worden, ontvangt teler voor zijn arbeid en verantwoordelijkheid een vergoeding.
- 1-C.j Oplaadvergoeding: indien bij verladen van kratten niet gepalletiseerd geladen dient te worden, ontvangt teler voor zijn arbeid en verantwoordelijkheid een vergoeding.

- 1-C.k Zie 1-c.j
- 1-C.l Zie tarief
- 1-C.m Zie tarief
- 1-C.n Zie tarief
- 1-C.o Zie tarief
- 1-C.p Wikkelen geldt voor partijen aardappelen die aanvullend gewikkeld op pallet, geleverd dienen te worden.
- 1-C.q Zie tarief.
- 1-C.r Zie tarief.
- 1-C.s Los snijden van zakken van 25 kg. Deze vergoeding geldt indien een partij los of in een ander fust afgeleverd dient te worden. De vergoeding omvat open snijden en opvangen in kisten en/of los gestort.
- 1-C.t Los snijden van zakken van 50 kg. Deze vergoeding geldt indien een partij los of in een ander fust afgeleverd dient te worden. De vergoeding omvat open snijden en opvangen in kisten en/of los gestort.
- 1-C.u Aanbrengen van vorstverpakking auto's en containers is bedoeld om aardappelen tijdens het transport tegen vorst te beschermen. Dit aanbrengen geschiedt onder de verantwoordelijkheid van de teler, die hiervoor een vergoeding ontvangt.
  - I. Op de bodem, langs de wanden en bovenop **een** laag karton.
- 1-C.v Zie 1-c.u
  - II. Op de bodem, langs de wand en bovenop **twee** lagen karton
- 1-C.w Zie 1-c.u
  - III. Op de bodem, en bovenop **twee** lagen karton, langs de wanden **een** laag polypaille.
- 1-C.x Zie 1-c.u
  - IV. Op de bodem, langs de wanden en bovenop **een** laag poly-paille. Op de bodem, langs de wanden en bovenop **een** laag karton. **Buitenom** polypaille, **binnenkant** karton.

1-D TPC tarieven (exclusief BTW / 2017-2018)

Fust (zakken, pallets, kisten, big bags)

Het fust wordt franco teler geleverd en dient minimaal 1 werkdag van tevoren te zijn afgeroepen bij de afdeling logistiek.

Zakken

Teler dient in alle gevallen de vrachtbrief te tekenen bij ontvangst van zakken. Indien verschillen in de ontvangen aantallen worden geconstateerd, dan dient de teler dit direct bij de ontvangst aan de afdeling logistiek mee te delen. Na 15 mei worden zakken die door de teler zelf zijn gebruikt, in rekening gebracht tegen de volgende prijzen:

Jute zakken 50 kg	€ 0,88 per stuk*
Jute zakken 25 kg	€ 0,57 per stuk*
Poly zakken 25 kg	€ 0,20 per stuk*
Big-bags	€ 9,00 per stuk*
Gebruikte zakken worden niet retour genomen.	

Kosten voor eigen gebruik van

golfkarton (zwaar) per rol van 50 meter	€ 50,00*
polypaille per m ²	€ 2,50*

* tussentijdse prijswijzigingen voorbehouden

1-E Protocol tarrering consumptie uit pootgoed

- Iedere vracht die de teler aflevert, wordt door TPC getarreerd.
- De poolmaten worden NAK-waardig getarreerd/beoordeeld.
- Bovenmaat pool wordt getarreerd door afnemer en wordt naar teler doorbelast.
- De proefrooiing is maatgevend voor het percentage bovenmaat, bij gebleken afwijking zal er maatscheiding worden uitgevoerd.
- Prijsafsprake voor bovenmaat wordt voor sorteren met de teler gemaakt.
-

1-F Poolcommissie

De Poolcommissie bestaat tot nu toe uit 3 pool telers die bij voorkeur een geografische afspiegeling is van de teeltgebieden van TPC. Leden van de poolcommissie worden verkozen in de jaarvergadering en hebben een zittingstermijn van 5 jaar. Een poolcommissielid kan herkozen worden voor een volgende periode van 5 jaar.

Taken en verantwoordelijkheden van de poolcommissie:

- De Poolcommissie vergadert ca. 5 maal per jaar tijdens het afzetseizoen en is het klankbord voor TPC.
- De poolvergoedingen (bewaarloon, afzakvergoeding e.d.) worden door de poolcommissie samen met TPC ieder jaar geactualiseerd en vastgesteld.
- Het oplossen van klachten met betrekking tot de in de pool geleverde aardappelen. De leden van de poolcommissie geven advies en nemen uiteindelijk in onderling overleg met TPC de beslissing in de afwerking van klachten.
- TPC bespreekt met de leden van de poolcommissie de marktsituatie en zij worden betrokken bij de marktbenadering van de TPC (pool) aardappelen.
- Opmerkingen aangaande de pool kunnen worden aangegeven bij de leden van de poolcommissie.

Poolleden:

P. Inghels

Jaar van toetreding: 1-7-2014. Jaar van aftreden 2019, herkiesbaar

J. de Wit

Jaar van toetreding: 1-7-2005. Jaar van aftreden 2020

K.J. Jensma

Jaar van toetreding: 1-7-2011. Jaar van aftreden 2021, herkiesbaar

1-G Klachtenprocedure

Indien er zich een klacht voordoet in een door u geleverde partij pootaardappelen, dan is de afhandelingsprocedure als volgt:

- De ontvanger van het door u geleverde product komt met een klacht bij de TPC agent, vertegenwoordiger of verkoper. Bij gegronde blijvende redenen zal uw buitendienstmedewerker of commissionair u inlichten.
- Vervolgens zal de klacht worden onderzocht. In principe zal de klacht ter plekke worden beoordeeld door TPC. De teler zal in de gelegenheid worden gesteld om mee te gaan en de klacht ter plekke te gaan bekijken.
- De gegevens van het onderzoek worden centraal door TPC verwerkt.

Als het een verwijtbare klacht betreft, wordt de teler schriftelijk op de hoogte gebracht.

- De klacht wordt met de teler financieel afgehandeld zodra duidelijk wordt hoe groot de schade, veroorzaakt door desbetreffende partij, is.
- Klachten die betrekking hebben op de uit de pool geleverde aardappelen worden altijd in de poolcommissievergadering besproken.
- De schadebedragen lopen bij gegronde klachten uiteen van korting op het geleverd product tot een volledige terugbetaling van de uitbetalingsprijs en de vergoedingen.

Onderlinge leveringen

Indien een klacht zich voordoet in een door telers ontvangen partij poot-aardappelen, dan is de afhandelingsprocedure als volgt:

- De klacht zal bij uw TPC buitendienstmedewerker of commissionair binnen komen. Deze zal de klacht onderzoeken en hiervan verslag doen.
- Als het een verwijtbare klacht betreft, wordt u hiervan de hoogte gebracht.
- De klacht wordt met de teler financieel afgehandeld zodra duidelijk is hoe groot de schade is, veroorzaakt door de desbetreffende partij.

Partijen met lichte kwaliteitsproblemen:

Onder partijen met lichte kwaliteitsproblemen vallen o.a. de volgende gebreken:

Partijen met Schurft /Rizoctonia en andere afwijkingen.

NAK-waardig is het uitgangspunt van deze regeling.

Een partij die deels of geheel als veldgewas wordt afgeleverd, wordt niet door de NAK maar door TPC beoordeeld in het kader van de kwaliteitsregeling.

De buitendienst neemt tijdens het afleveren per 30 ton een veldgewasmonster van ca. 30 kg.

Dit monster wordt door TPC gesorteerd en getarreed. Daarbij wordt het percentage grond, leesvoer en de maatverhouding vastgesteld.

De teler heeft altijd de mogelijkheid om hierbij aanwezig te zijn.

De teler ontvangt een korting wegens bespaarde kosten voor het NAK-waardig maken van de bruto partij (zie tabel) en bespaarde sorteerkosten over de bruto partij (€ 1,-/100kg) en wegens bespaarde plombekosten (0,30/100 kg).

Voor een gesorteerde partijen gelden dezelfde voorwaarden als hierboven genoemd, met uitzondering van de korting op de uitgespaarde sorteerkosten (€ 1,-/100kg).

De netto partij wordt verder als zijnde geplombeerd verwerkt in voorschotten, afrekeningen ect.

Tabel totale korting over de bruto partij:

	leeskosten	plombekosten	sorteerkosten	totale korting/100kg
0-1%	€ 0,50	€ 0,30	€ 1,00	€ 1,80
1,1-3,5%	€ 2,00	€ 0,30	€ 1,00	€ 3,30
3,6-5,5%	€ 3,50	€ 0,30	€ 1,00	€ 4,80
5,6-7,5%	€ 4,00	€ 0,30	€ 1,00	€ 5,30
7,6-10,5%	€ 5,00	€ 0,30	€ 1,00	€ 6,30

10,6-15,5%	€ 7,00	€ 0,30	€ 1,00	€ 8,30
15,6-20,9%	€ 10,00	€ 0,30	€ 1,00	€ 11,30
21-opw	prijs per partij			

De Teler heeft altijd de mogelijkheid de betreffende partij NAK -waardig te maken.

Partijen met zware kwaliteitsproblemen:

Onder partijen met zware kwaliteitsproblemen vallen o.a. de volgende gebreken:

- partijen met natrot
- partijen met droogrot
- partijen met Phoma en/of Phytophthora
-

Bij klachten op een partij met zware kwaliteitsproblemen gelden de normen met kortingen zoals aangegeven in de hieronder staande tabel. Over het gekorte deel vervallen de bewaarvergoeding, kwaliteitsregelingen en de eventuele S en SE premie.

NAK-norm – 0,5%	10% korting op kg over de desbetreffende partij
0,6% - 1,0%	20% korting op kg over de desbetreffende partij
1,1% - 1,5%	30% korting op kg over de desbetreffende partij
1,6% - 2,0%	40% korting op kg over de desbetreffende partij
2,1% - 3,0%	50% korting op kg over de desbetreffende partij
3,1% - 4,0%	60% korting op kg over de desbetreffende partij
4,1% - 5,0%	70% korting op kg over de desbetreffende partij
> 5,0%	Prijs per partij

Bij twijfelpartijen met benoemde kwaliteitsproblemen wordt een deel van de partij opnieuw gelezen en centraal minimaal 14 dagen in quarantaine gezet bij een temperatuur van minimaal 12 °C. Na de quarantaineperiode wordt de partij opnieuw door TPC beoordeeld en afgewerkt volgens bovenstaande tabel. De teler kan op verzoek bij de beoordeling aanwezig zijn.

1-H Vermeerderingscontract

AREAAL BEVESTIGING

KOPITE

Naam teler

Order Nr.	TPC INKOOP 16-0223	Orderleveranciersnr.	C02335
Documentdatum	20-02-2017	Nak teler nr.	50135
Inkoper	Jos Bus		
Oogstjaar	2017	Verzend methode	Af bedrijf op auto
Contractstadium	Definitief		

Hierbij stuur ik u onze areaalovereenkomst toe, zoals overeengekomen met Jos Bus. De teler verbindt zich voor The Potato Company B.V. op de hieronder vermelde voorwaarden en bepalingen pootaardappelen te vermeerderen, in door The Potato Company op te geven maten, zijnde:

Ras	Maat	Klasse	Aantal	Prijs
Spunta			5 ha	Pool: SPUNTA
Barcelona			6,50 ha	Pool: BARCELONA

Leveringsconditie: In kopers fust op de auto geleverd.
Keuringseisen: Minimaal klasse A en schurftschaal 1%.
Betaling: Conform artikel 6 van het standaardcontract.

Op deze overeenkomst zijn de Standaardvoorwaarden voor de vermeerdering van pootaardappelen (hierna: Standaardvoorwaarden) van toepassing. Deze voorwaarden zijn vastgesteld in november 2015. Een exemplaar van de Standaardvoorwaarden en de in de Standaardvoorwaarden vermelde a) Telerhandboek, tarieven en regelingen pootgoed, b) Hygiëne protocol PCC Ringrot en c) Algemene Handelsvoorwaarden Pootaardappelen (AHV) 2015 met bijbehorende arbitragereglement van juni 2015, zijn aan teler overhandigd en bij teler in bezit.

Teler verleent onherroepelijk volmacht aan de "Poolcommissie" om namens teler over wijzigingen of aanvullingen van de Standaardvoorwaarden met bijlagen in overleg te treden met The Potato Company B.V. en die met haar af te spreken en verklaart hierbij op voorhand zich gehouden te achten aan dergelijke wijzigingen en aanvullingen. The Potato Company B.V. zal teler schriftelijk op de hoogte brengen van de aangebrachte wijzigingen of aanvullingen.

Teler machtigt The Potato Company B.V. om bij de NAK te allen tijde inlichtingen in te winnen die in het kader van deze overeenkomst de door hiervoor genoemde gemachtigde noodzakelijk worden geacht.

Teler is verplicht om zorg te dragen dat het afgeleverde pootgoed is behandeld tegen bewaarziekten. Schade voortvloeiend uit het niet of niet-deugdelijk behandelen is te allen tijde volledig voor rekening en risico teler.

Indien dit contract niet binnen zeven dagen na dagtekening getekend retour is ontvangen door The Potato Company B.V., verklaart teler zich akkoord met de inhoud van deze overeenkomst en de aanvullende voorwaarden hiervan te kennen.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend op:

1-I Standaard contract voor de vermeerdering van poot aardappelen

2016

STANDAARDVOORWAARDEN VOOR DE VERMEERDERING VAN POTAARDAPPELEN

Inleiding

The Potato Company B.V. is gespecialiseerd in de teelt en de export van poot aardappelen. The Potato Company B.V. is bereid met telers overeenkomsten aan te gaan tot vermeerdering van poot aardappelen tegen een vergoeding. Deze vergoeding wordt bepaald volgens een in artikel 5 vermeld systeem en is afhankelijk van de financiële resultaten die door de verkoop van het door de teler en andere pooldeelnemers geteelde pootgoed worden behaald.

Op de door The Potato Company te sluiten overeenkomst tot vermeerdering van het pootgoed zullen in elk geval, ook indien daarnaar niet uitdrukkelijk wordt verwezen, van toepassing zijn de bepalingen van deze Standaardvoorwaarden.

Artikel 1 Object van de overeenkomst

- 1.1 De teler verbindt zich om ten behoeve van The Potato Company B.V. maar voor rekening en risico van teler poot aardappelen te vermeerderen op een bij een aparte overeenkomst te bepalen oppervlakte van het in die overeenkomst vermelde ras, in de bij die overeenkomst overeengekomen klasse. Van die nadere overeenkomst zal een schriftelijk contract of een schriftelijke bevestiging worden opgemaakt, die bij voorkeur door beide partijen zal worden ondertekend. Echter, het ontbreken van een dergelijk schriftelijk contract of bevestiging of de ondertekening daarvan laat onverlet dat partijen aan de overeenkomst gebonden zijn.
- 1.2 Van deze Standaardvoorwaarden maken de volgende bijlagen integraal onderdeel uit:
  - a. Telerhandboek, tarieven en regelingen pootgoed (jaarlijkse update)
  - b. Hygiëneprotocol PCC Ringrot
  - c. Algemene Handelsvoorwaarden Poot aardappelen 2015 met bijbehorend arbitragereglement

Artikel 2 Verplichtingen teler

- 2.1 De teler dient zich strikt te beperken tot de teelt op de overeengekomen oppervlakte. Bij overschrijding daarvan kan door The Potato Company B.V., in overleg met de "Poolcommissie" (artikel 9), een korting op het teveel geleverde worden toegepast (hiervoor wordt verwezen naar het "telerhandboek"). Deze korting zal na aftrek van kosten ten gunste komen van de totale opbrengst van het desbetreffende ras.
- 2.2 De teler is verplicht uitsluitend goede, gezonde kleigrond te gebruiken die in alle opzichten geschikt is voor de teelt van poot aardappelen. De teler is verplicht aan The Potato Company B.V. de ligging van dit perceel op te geven. De teler is verplicht om deze teelt op de best mogelijke wijze te verzorgen, teneinde een zo goed mogelijk product te kunnen afleveren. Hij is verplicht alles na te laten wat deze teelt nadelig zou kunnen beïnvloeden. Hij dient zorgvuldig te selecteren en het gewas raszuiver en ziektevrij te houden en daarbij alle voorschriften van de NAK nauwgezet op te volgen en in acht te nemen. Hij dient alles in het werk te stellen om te bereiken dat de poot aardappelen door de NAK zullen worden goedgekeurd en geplombeerd in de bij afzonderlijke overeenkomst bepaalde klasse.
- 2.3 De teler is verplicht alle aanwijzingen van The Potato Company B.V. betreffende de verzorging van de teelt en de opslag van de poot aardappelen nauwgezet op te volgen. Indien de teler hieraan niet of onvoldoende voldoet, heeft The Potato Company B.V. het recht, in overleg met de "Poolcommissie", die werkzaamheden zelf uit te voeren of te doen uitvoeren voor rekening en risico van de teler, doch uitsluitend nadat hij de teler per e-mail of aangetekende brief in gebreke heeft gesteld en hem een korte termijn heeft gegeven om alsnog die werkzaamheden uit te voeren of gemaakte fouten te herstellen.
- 2.4 De teler is verplicht te zorgen voor de vereiste aangifte voor veldkeuring en voor de bewerking, sortering en de keuring van het pootgoed. The Potato Company B.V. bepaalt de gebruiksbestemming van de poot aardappelen. De teler is derhalve niet vrij poot aardappelen zelf af te zetten, te verkopen of af te leveren. Het achterhouden van uitgangspootgoed voor het nieuwe oogstjaar is slechts toegestaan wanneer er een overeenkomst voor de

vermeerdering van pootaardappelen tussen The Potato Company B.V. en de teler is ondertekend voor het desbetreffende nieuwe oogstjaar.

Artikel 3 Levering

- 3.1 The Potato Company B.V. stelt de teler tijdig het voor deze teelt benodigde pootgoed ter beschikking tegen de overeengekomen gebruikelijke prijs, die binnen 30 dagen moet worden betaald.
- 3.2 De teler is verplicht om van de gecontracteerde monopolierassen van The Potato Company B.V. de gehele pootaardappeloogst van het perceel aan The Potato Company B.V. af te leveren. Onder deze leveringsplicht aan The Potato Company B.V. valt tevens het onder- en bovenmaats pootgoed van de teler.
- 3.3 De teler is, indien The Potato Company B.V. dit goed vindt, bevoegd en, indien The Potato Company B.V. dit verlangt, verplicht het geteelde pootgoed voor rekening van de pool op te slaan en te bewaren tegen de gebruikelijke bewaarvergoeding.

Artikel 4 Controle

- 4.1 The Potato Company B.V. is gerechtigd om de teler tijdig instructies te geven omtrent het tijdstip van het doodspuiten van het gewas, het oogsten, sorteren, de vereiste maten, de te gebruiken zakken, het tijdstip en de plaats van levering. De teler is gehouden die instructies op te volgen.
- 4.2 In geval van een dreigende misoogst of afkeuring van het gewas is de teler gehouden The Potato Company B.V. daarvan terstond op de hoogte te stellen. De teler mag het gewas echter alleen vernietigen na toestemming van The Potato Company B.V.
- 4.3 De teler machtigt The Potato Company B.V. om door haar vertegenwoordiger te laten controleren of, met inachtneming van de vereiste fytosanitaire voorzorgsmaatregelen, de teelt en de bewaring op de juiste wijze plaats heeft en de door haar verstrekte instructies goed worden nageleefd. De teler machtigt hierbij deze vertegenwoordiger om het perceel waar de pootaardappelen worden geteeld en de ruimten waar die worden bewaard te betreden en desgewenst monsters te nemen van het gewas. De teler is verplicht de pootaardappelen te laten keuren en plomberen in de overeengekomen klasse.
- 4.4 De teler machtigt hierbij The Potato Company B.V. om bij de NAK alle gegevens op te vragen met betrekking tot de teelt van pootaardappelen waarvoor hij met The Potato Company B.V. een contract heeft gesloten waarop deze voorwaarden van toepassing zijn. De teler verleent aan de NAK uitdrukkelijk toestemming om aan The Potato Company B.V. de gevraagde gegevens te verstrekken.

Artikel 5 Vergoeding

- 5.1 The Potato Company B.V. zal voor de pootaardappelen die aan de overeenkomst beantwoorden aan de teler een vergoeding betalen die is gebaseerd op de gemiddelde netto opbrengst van alle door The Potato Company B.V. in het desbetreffende jaar verkochte pootaardappelen van het door de teler geteelde ras die voldoen aan de in de overeenkomst genoemde keuringseisen en klasse en door The Potato Company B.V. betrokken van alle telers met wie zij voor de teelt van dat jaar een overeenkomst heeft gesloten waarop deze Standaardvoorwaarden van toepassing zijn.
- 5.2 Het totaal van alle ontvangen koopsommen van de verkochte pootaardappelen verminderd met de gemaakte kosten voor onder meer vracht, emballage, commissies, bewaar- en andere vergoedingen, geeft de gemiddelde financiële opbrengst. The Potato Company B.V. ontvangt 10 % bij vrije rassen en 15% bij monopolyrassen over de gemiddelde prijs F.O.B./franco Nederlandse grens waarde van de bruto gerealiseerde verkoopprijs. Ten laste van de teler komen de kosten van keuring, plombering enz., in het algemeen de NAK kosten.
- 5.3 Bewaar- en bewerkvergoedingen voor telers worden jaarlijks vastgesteld door The Potato Company B.V. in overleg met de "Poolcommissie", als in artikel 9.
- 5.4 Bij de aparte overeenkomst kan worden overeengekomen welke teelprijs ten minste moet worden betaald.
- 5.5 Bij export van pootaardappelen aan afnemers waarvan The Potato Company B.V. vermoedt dat die onvoldoende waarborgen bieden voor tijdige betaling, zal The Potato Company B.V. over het sluiten van een dergelijk transactie overleg plegen met de "Poolcommissie" bedoeld in artikel 9. Indien de commissie het

aangaan van die transactie niet goedkeurt, zal The Potato Company B.V. die niet sluiten. Bij goedkeuring van een dergelijk transactie is het debiteurenrisico volledig voor de pool.

- 5.6 De “Poolcommissie” is bevoegd om de juistheid van het door The Potato Company B.V. berekende teeltloon bedoeld in artikel 5 te laten controleren door een registeraccountant. The Potato Company B.V. is verplicht om daartoe aan die aangewezen accountant alle door hem voor zijn controle vereiste bescheiden ter beschikking te stellen, hem daartoe inzage in haar administratie te verlenen en hem alle gewenste inlichtingen te verstrekken. De kosten van dit accountantsonderzoek worden beschouwd als kosten zoals bedoeld in artikel 5 en komen ten laste van de pool.

Artikel 6 Betaling

- 6.1 The Potato Company B.V. betaalt binnen 30 dagen na aflevering een in overleg met de “Poolcommissie”, vastgesteld voorschot op het uiteindelijk aan de teler te betalen bedrag. De eindafrekening en de betaling van het aan de teler toekomende restant geschiedt nadat de laatste (Pool) pootaardappelen die op de voorwaarden van dit standaardcontract aan The Potato Company B.V. geleverd zijn, zijn verkocht en betaald.
- 6.2 The Potato Company B.V. is gerechtigd op elke betaling inhoudingen te doen in verband met verplichtingen van teler's zijde. The Potato Company B.V. is gerechtigd om, indien ten tijde van het betaalbaar stellen enig bedrag aan The Potato Company B.V. verschuldigd is, het bedrag van die schuld met het aan de teler te betalen bedrag.
- 6.3 Indien door The Potato Company B.V. aan de teler op zijn verzoek voor of tijdens de teelt een vooruitbetaling is gedaan, wordt bij de eindafrekening daarover een rentevergoeding ingehouden van 4% boven het disconto van de Nederlandse Bank.

Artikel 7 Afkeuring

- 7.1 Net als voor pootaardappelen, geldt ook voor het door de NAK afgekeurd pootgoed dat deze aardappelen via The Potato Company B.V. afgezet dienen te worden. Hierbij wordt benadrukt dat, in tegenstelling tot hetgeen vaak wordt verondersteld, dit eveneens geldt in het geval teler zelf door een afnemer is benaderd. De aardappelen worden afgezet in de consumptiemarkt tegen dagprijs, tegen specificaties en condities zoals die onderling worden afgesproken. De uiteindelijke verkoopprijs aan de afnemers is gelijk aan de prijs die met de teler wordt afgerekend. Bij de eindafrekening van deze partij wordt voor The Potato Company B.V. een commissie van € 500,- per hectare afgerekend.
- 7.2 Risicopartijen die naar mening van The Potato Company B.V. te veel natrot en/of droogrot, Phytophthora of andere gebreken vertonen, worden uit de pool gehaald en op basis van prijs per partij afgezet en afgerekend.
- 7.3 Partijen met meer dan 50% schurft, Rhizoctonia en in- en/of uitwendige gebreken die naar de mening van The Potato Company B.V. niet op een verantwoorde manier kunnen worden afgezet, vallen in de categorie risicopartijen.
- 7.4 De criteria voor afgekeurde en onder- en bovenmaatse pootaardappelen zijn volgens keuring CKA-1 consumptie aardappelen veldgewas.
- 7.5 Indien de opbrengst ook niet voldoet aan de eisen zoals die gelden voor consumptie aardappelen veldgewas, wordt de opbrengst door The Potato Company B.V. tegen de dan in redelijkheid maximaal te behalen vergoeding afgezet.
- 7.6 Er kan in onderling overleg met The Potato Company B.V. worden besloten dat de afgekeurde aardappelen volledig ter beschikking worden gesteld aan de teler, in dat geval zal de desbetreffende partij niet ten laste komen van de totale opbrengst van het desbetreffende ras in de pool. Wel zal in dit geval de vastgestelde commissie per hectare aan The Potato Company B.V. gehandhaafd blijven.

Artikel 8 Klachten en geschillen

- 8.1 Bij ontstane klachten op geleverde aardappelen treedt, nadat de ontvanger The Potato Company B.V. hiervan op de hoogte heeft gesteld, de klachtenprocedure (artikel 1.2) in werking. De desbetreffende teler en de “Poolcommissie” zullen vanaf moment van melding tot oplossing van tijd tot tijd op de hoogte worden gehouden.

- 8.2 Indien tussen The Potato Company B.V. en een teler geschillen zouden ontstaan, zal in eerste instantie de “Poolcommissie” trachten deze geschillen door onderling overleg in der minne te regelen.
- 8.3 Indien de teler zich niet kan vinden in de klacht, de mate van aantasting of andere knolgerelateerde afwijkingen, is het mogelijk om hiervoor de NAK in te schakelen. De NAK geeft op basis van ongelijk een bindend oordeel over de toestand van de aardappelen. Dit kan in Nederland of in het buitenland zijn. Kosten voor NAK-expertise worden als volgt verdeeld: heeft de teler gelijk dan zijn de hieraan verbonden kosten voor de pool en The Potato Company B.V., heeft The Potato Company B.V. gelijk dan zijn de kosten voor de teler.
- 8.4 Alle geschillen die tussen partijen ontstaan naar aanleiding van de met toepassing van deze voorwaarden gesloten overeenkomsten of van overeenkomsten die daarvan het gevolg mochten zijn of daarmee verband houden en die niet door tussenkomst van de ‘Poolcommissie’ in der minne zijn geregeld, zullen met uitsluiting van de burgerlijke rechter door arbitrage worden beslecht volgens de bepalingen van het Arbitragereglement juni 2015 van de AHP. Dit geldt ook voor die geschillen, die slechts door een hunner als zodanig worden aangemerkt,.
- 8.5 Op alle met The Potato Company B.V. gesloten overeenkomst, aanbiedingen en leveranties is uitsluitend Nederlands recht van toepassing en, voor zover niet in strijd met deze Standaardvoorwaarden en de bepalingen van het contract, de Algemene Handelsvoorwaarden Pootaardappelen 2015 (AHV) met bijbehorend arbitragereglement. Artikel 33 tot en met 35 en 40 van de AHV zijn niet van toepassing. De bepalingen van het Weens Koopverdrag zijn uitgesloten.
- 8.6 Iedere aansprakelijkheid van The Potato Company B.V. jegens de pool en de teler is uitgesloten.

Artikel 9 Poolcommissie

- 9.1 Door de telers die met The Potato Company B.V. een overeenkomst hebben gesloten op deze standaardvoorwaarden wordt tijdens de jaarvergadering een “Poolcommissie” gekozen.
- 9.2 De “Poolcommissie” staat The Potato Company B.V. bij en adviseert over het algemeen verkoopbeleid, het vaststellen van de werkvergoedingen, afhandeling van klachten en andere pool-aanverwante zaken. The Potato Company B.V. zal deze commissie alle door haar verlangde voorlichting verstrekken.
- 9.3 De “Poolcommissie” bestaat uit een oneven aantal personen met een zittingstermijn voor een periode van 5 jaar.

Aldus vastgesteld en in werking getreden op .....

2. Kwaliteitsbegeleiding

2-A Kwaliteitsbegeleiding groeiseizoen

Tijdens het groeiseizoen geeft uw commissionair/buitendienstmedewerker teeltadviezen.

2-B Kwaliteitsvaststelling

Stap 1 (voor uitzeven van proefrooimonster)

Elk perceel per teler dat voor aflevering is bestemd, wordt proef geroid. Voor het uitzeven heeft de eerste beoordeling van de kwaliteit plaats gevonden, die wordt vastgelegd op de proefrooikaart van het desbetreffende perceel. De vastgestelde maat van de proefrooiing is bepalend voor de rest van het afleverseizoen.

Stap 2

Boxbeoordeling (ca. 4 weken, na het rooien)

De commissionair/buitendienstmedewerker maakt per teler een plattegrond, waar op het ras, de klasse, het perceel en opmerkingen worden geregistreerd. Tevens worden de bruto partijen beoordeeld op kwaliteit en gerooide hoeveelheid. Deze worden op het inventarisatieformulier vastgelegd.

Stap 3

Alle poot aardappelen zullen door de NAK keurmeester worden beoordeeld volgens eisen van Plant Keur. Gelijktijdig zal hij de PD keuring uitvoeren en u informeren over het wel of niet geschikt zijn van de partij voor de aangevraagde bestemming.

Stap 4

Het netto product dat langere tijd bij u of onder uw verantwoordelijkheid bij derden in opslag ligt, kan nogmaals door TPC gecontroleerd worden op kwaliteit voor aflevering naar de klant.

Wij kennen de volgende controles:

- A. Tussencontrole: dit is een routinecontrole door de commissionair/buitendienstmedewerker.
- B. Eindcontrole: de eindcontrole is bedoeld als laatste controle voor aflevering naar de klant. Beide controles worden steekproefsgewijs uitgevoerd.

3. Sorteert- en afleveringsinstructies

BEWERKINGSOPDRACHT

Telernaam

Nak teler nr. 50135
Nr TPC BEW 17-0148
Datum 30-11-2017

GEBRUIKEN

Perceel	Ras	Klasse	Maat	Opslag locatie	Aantal	Emballage
9	Spunta	S	28/55	The Potato Company BV	100.000	kg 0 ha

OPZAKKEN

Ras	Klasse	Maat	KG	Emballage 1	Emballage 2	Verlaaddatum	Geproduceerd
Spunta	E	35/55	25.000	1.000 x Jute 25 kg	20 x EP 12wikkel	27-11-2017	☐
Certificaten bestellen op NAK-exporteursnummer 60680							
Export voorwaarden							
Bestemming Cyprus							
Schurft 1.5							
Rhizoc % licht: max. 25							
Grondeis: pv							
Geen grondmonster							
Behandeling op certificaat: JA							

OVERIG TE PRODUCEREN

Ras	Klasse	Maat	KG	Emballage 1	Emballage 2	Verlaaddatum	Geproduceerd
Spunta	S	28/35		Kisten			☐

INFORMATIE

S.V.P. de gereedstaande hoeveelheden direct doorgeven via info@tpc.nl of whatsapp.

KOPPIE

3-A Sorteeropdracht

- Teler ontvangt na overleg met commissionair/buitendienstmedewerker tijdig een sorteeropdracht.
- In deze sorteeropdracht staat vermeld:
  - * maten en klassen waarin gesorteerd dient te worden
  - * bestemming
  - * kwaliteitseisen
  - * datum van uitlevering
  - * wel of niet op mechanische koeling
  - * hoe er gepalletiseerd dient te worden (zie voorbeelden) verpakking
  - * op het formulier is er ruimte om de partij gereed te melden d.m.v. de datum en gesorteerde kg.
    - PD-keuring wordt geregeld via aanvraag labels bij de NAK, belangrijk is dat u opgeeft per sorteerregel:
      1. Het land van bestemming
      2. Exporteur/handelshuisnr.
      3. Ref. code sorteeropdracht

3-B Palletiseren van 50 kg zakken

Op eenmalige TPC pallets 120 x 160

- *Havenverlading*: 4 lagen van 6 per laag (24 zak) - zie 5-B.a.

Altijd afzakken volgens "Instructie sorteeropdracht"

- *Koelhuisopslag*: 6 lagen van 5 per laag (30 zak) - zie 5-B.b.

Altijd afzakken volgens "Instructie sorteeropdracht"

3-C Palletiseren van 25 kg zakken

Op eenmalige pallets van 100 x 120 (50 zak) - zie 5-C.a en 5-C.b
pootgoed/consumptie zie instructie sorteeropdracht.

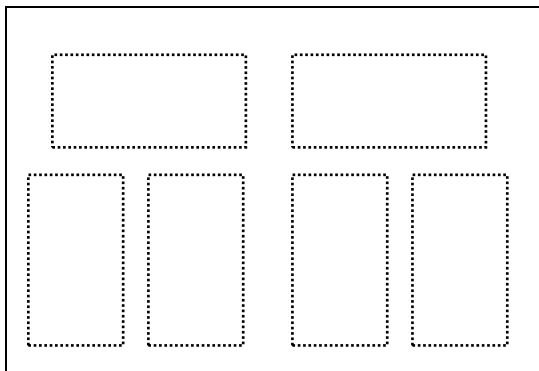
3-D Palletiseren van kratten

Instructies sorteeropdracht opvolgen (zie 5-D.a en 5-D.b).

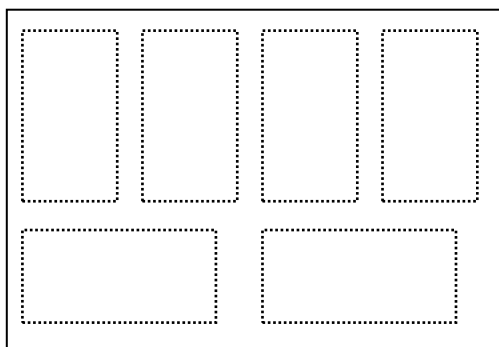
3-B.a Havenverlading 50 kg zakken alleen met toestemming logistiek

Betreft: Pallets 120 x 160 en eenmalige TPC pallets 120 x 160.

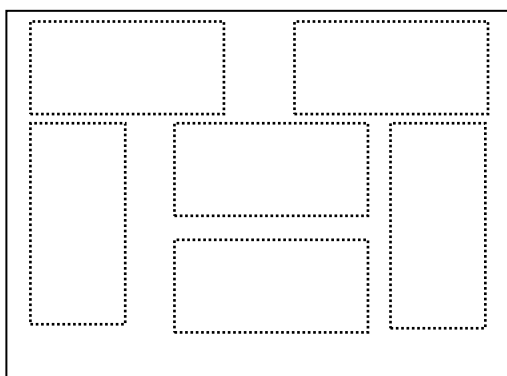
Eerste laag

Tweede en vierde laag (eventueel zesde laag bij 6 hoog afleveren)

Derde laag (eventueel vijfde laag bij 6 hoog afleveren)

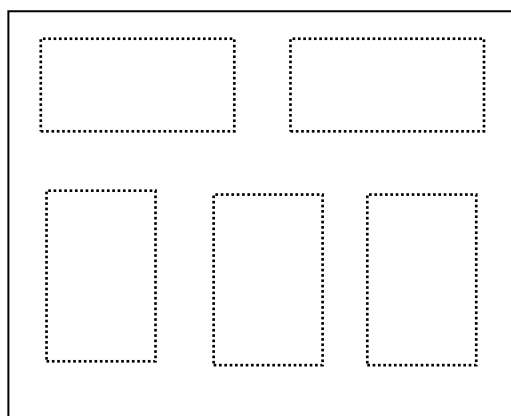
3-B.b Koelhuisstapeling 50 kg zakken is de meest gewenste palletisering

- vooral voor kiemlustige rassen;
- netto product kan met deze stapeling optimaal worden geventileerd; zowel bij u als telers en in het koelhuis;
- stapeling zakken 5 in een laag, 6 lagen om en om, hier komt dus geen verbandlaag in.

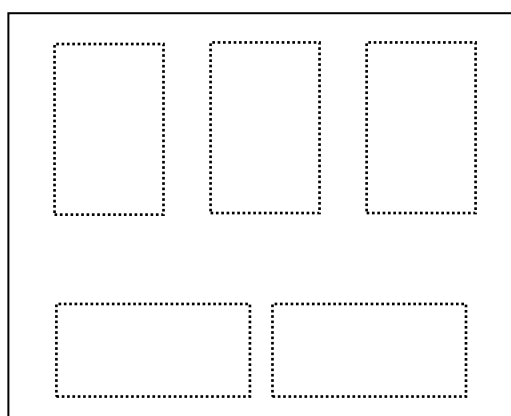
Betreft: TPC pallets 120 x 160, eenmalige pallets 120 x 160

Koelhuisstapeling

Eerste, derde en vijfde laag

Tweede, vierde en zesde laag

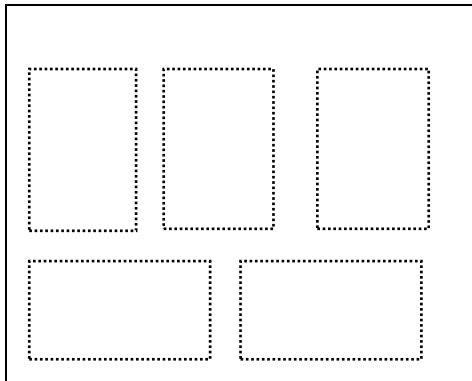

3-C.a Palletiseren van 25 kg zakken

Gelieve zowel pootaardappelen als consumptieaardappelen als volgt op de pallets te laden:

Eenmalige pallets 100 x 120

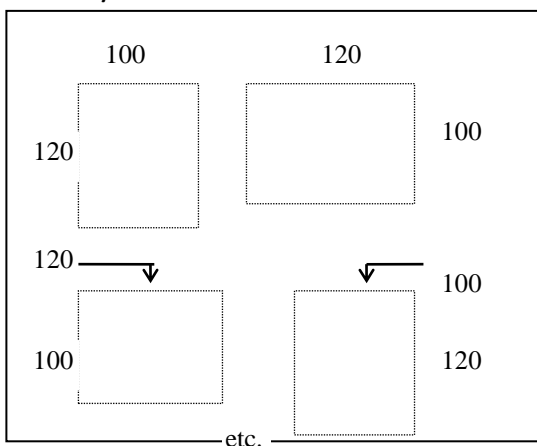

5 per laag, 10 hoog.

- Stapeling 5 in een laag, 10 lagen om en om, hier komt dus geen verbandlaag in.
- Gebruik van een "mal" bij de stapeling wordt aanbevolen (5 per laag).
- Bij bovengenoemde manieren van palletiseren moet er mechanisch gewikkeld worden. De wikkel moet goed toegepast worden, wat u bij belading en later de klant bij het lossen van auto's en containers ten goede komt.

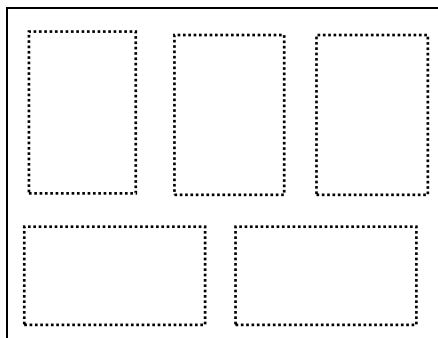
3-C.b Beladen containers met pallets 100 x 120

- Bij het beladen van de container is het van belang om de pallets zodanig te plaatsen dat de juiste hoeveelheid er in kan.
- De pallets dienen om en om geplaatst te worden zodat er voldoende pallets in de auto/container kunnen.

3-D.a Palletiseren van 30 kg kratten

Gelieve 30 kg kratten volgens voorbeeld te stapelen.

Eenmalige pallets 100 x 120

-Stapeling 5 in een laag.

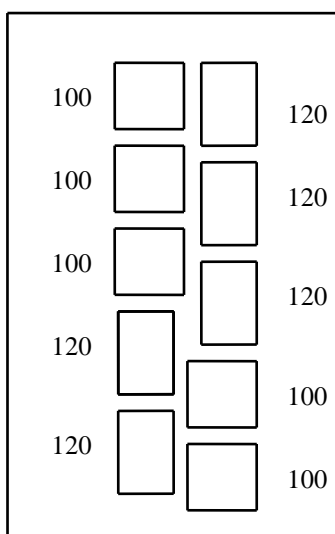
- Stapeling laag op laag (kratten vallen dan precies in elkaar).
- Nooit om en om stapelen.
- Kratten moeten binnen pallet gestapeld worden.
- Na de genoemde stapelingen moet er mechanisch worden gewikkeld, wat noodzakelijk is voor transport naar en belading van de containers.
- Belading van 20 feet container:
kant A 3 in de breedte en 2 in de lengte (achterin nog ruimte voor enkele losse kratten)
kant B 3 in de lengte en 2 in de breedte (achterin nog 10 cm ruimte)
- Belading van 40 feet container:
kant A 8 breedte en 2 in de lengte
kant B 8 lengte en 2 in de breedte

3-D.b Beladen containers

20 feet container: 10 pallets

Kant A

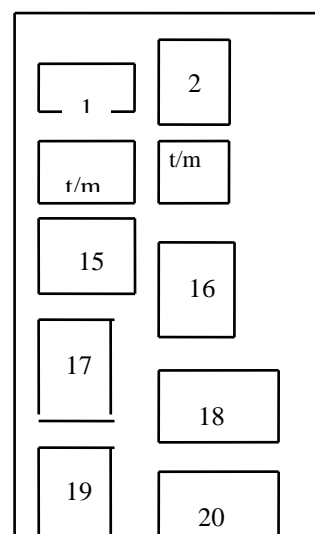
Kant B

40 feet container: 20 pallets

Kant A

Kant B

3-E Afleveringsinstructies

- Bij elke aflevering van uw bedrijf moet een juist ingevulde 5-delige TPC vrachtbrief zijn. Voor nieuwe exemplaren kunt u terecht bij uw commissionair/buitendienstmedewerker.
  - Zorg er altijd voor dat u het **kenteken** en/of **containernummer**, naam van de **vervoerder**, de **datum** en het **afroepnummer** op de vrachtbrief vermeldt!
  - **Het eerste exemplaar is voor TPC. Dit zo spoedig mogelijk na aflevering mailen of appen naar logistiek in Emmeloord** (zie opdracht voor tel.nr Hilco 06-83523116 of Koen 06-83523115).
  - Het **viijfde** gedeelte van de vrachtbrief is uw bewijs van afgifte, dus dit bewaren in uw administratie.
  - De overige 3 exemplaren van de vrachtbrief gaan getekend met de chauffeur mee.
  - Bij een **havenzending** zijn het tweede en derde exemplaar van de vrachtbrief bestemd voor de **P.D.** en **haven**. Het **vierde** exemplaar is voor het transportbedrijf.
  - **Voor opslag in eigen koeling een volledig ingevulde vrachtbrief met vermelding, "Opslag in eigen koeling", door mailen of appen naar logistiek.**
  - Zorg of controleer op de juiste invulling van uw vrachtbrief voor wat betreft:
    - telernummer en naam van de teler;
    - fust;
    - maat;
    - datum
    - ras;
    - pallets;
    - kenteken en/of containernummer
    - aantallen;
    - klasse;
    - afroepnummer
  - Volg de afleveringinstruities op, die gelden zoals opgegeven door TPC.
- Pas na ontvangst van de vrachtbrief zal er overgegaan worden tot uitbetalen van het voorschot van de desbetreffende partij.**

3-F Vorstverpakking

Aanbrengen vorstverpakking auto's

Deze bescherming tegen vorst tijdens het transport dient juist en correct volgens verlaadinstructies te worden aangebracht. Dit om schade en klachten te voorkomen.

Zie 1-C.v, 1-C.w, 1-C.x en 1-C.y.

Afmetingen polypaille:	Hoogte 250 cm	lengte variabel	500 - 1000 cm
Afmetingen karton:	Hoogte 200 cm	lengte rol	2500 - 5000 cm

3-G Transportmiddel

Wij verzoeken u vriendelijk het transportmiddel te beoordelen. Gelieve opvallende afwijkingen direct door te geven aan logistiek.

TPC registreert en bewaart alle afwijkingen om klachten van klanten te voorkomen of om te weten wat er fout is gegaan.

Specificaties vrachtauto's algemeen

Deuren	: sluitend
(Huif-)zeilen	: geen scheuren en sluitend
Bodem	: vlak
Koelinstallatie	: werkend, temperatuurinstelling zie CMR-document
Schoon	: geen verontreiniging en droog
Tautliner	: zijkant geheel te openen en voldoende breedte (2,45m)

Big bag transport	: bevestigingsbanden aanwezig en gebruiken
Onderlosser	: de onderlosser moet vrij zijn van grond en aardappelen en uitgerust met valbrekers en zeilen
Documenten	: vervoersdocumenten.

Extra specificaties containervervoer

Dekkleden	: voldoende afsluitend en geen scheuren.
-----------	--

4. Normen NAK Partijkeuring Pootaardappelen

4-A Toleranties ziekten en gebreken

PER 50 KG MAX. AANTAL	25/28	25/35, 28/35	28/40, 28/45	28/50, 35/40 28/55, 35/45 28/60, 40/55	OVERIGE MET BOVENMAAT > 45 MM
ZIEKTEN + GEBREKEN*	20	12	12	6	4
Waarvan					
max. Phytophthora	1	1	1/100 kg	1/100 kg	1/100 kg
max. droogrot ** (na 1 februari)	4	2	2	1	1
HARDGROENE KNOLLEN	120	60	60	25	15

* voor uitwendige gebreken geldt bij klasse C2 3x deze norm

* voor 1 februari wordt slechts sporadisch droogrot toegestaan

4-B Ziekten normen

4-B.a Rot in bruto partij

Indien meer dan sporadisch rot (>1 aangetaste knol per 250 kg) in bruto partij wordt geconstateerd geldt: minimaal één dagproductie **3 weken in quarantaine**. Daarna vindt de beoordeling plaats. Gedurende de quarantaineperiode mag niets van de partij worden afgeleverd.

4-B.b Droogrot

Vóór 1 februari **slechts sporadisch** rotte knol in partij (1 aangetaste knol per 250 kg).

Indien gevaar voor uitbreiding bestaat geldt onder punt 1 beschreven voorwaarde.

Na 1 februari gelden, mits geen gevaar voor uitbreiding, de normen in tabel ziekten en gebreken.

Meer dan sporadisch droogrot -> 3 weken quarantaine.

4-B.c Natrot

Slechts sporadisch aangetaste knollen in partij (1 aangetaste knol per 250 kg) indien gevaar voor uitbreiding bestaat geldt onder punt 4-B-a beschreven voorwaarden

4-B.d Phytophthora

Zie tabel ziekten en gebreken.

Indien 'jong ziek' in partij, partij in quarantaine, zoals onder punt 4-B-a beschreven voorwaarden.

4-B.e Schurft m.u.v. pukkelschurft

	S, SE, E, A, B	C	C2
Gewone schurft en Poederschurft	2 ^{1/2}	3 ^{1/2}	max. 1/3 knooppervlakte bedekt + max. 5 gewichtprocent met > 1/3 oppervlakte
Oppervlakkige schurft en Graslandschurft	3 ^{1/2}	4	4

4-B.f Pukkelschurft

Klasse S, SE, E : **geen** aangetaste knollen

Klassen A, B, C : **max. 5%** van de knollen hebben slechts enkele, weinig opvallende pokjes

4-B.g Zilverschurft

Geen slappe of sterk gerimpelde knollen door zilverschurft aangetast.

4-B.h Rhizoctonia

Klasse S, SE : **max. 10%** van de knollen **licht** met sclerotiën bezet. Indien meer dan 10% en minder dan 25% van knollen licht met sclerotiën zijn bezet is de certificeringklasse maximaal E

Klasse E, A, B, C : **max. 25%** van de knollen **licht** met sclerotiën bezet

4-B.i Beschadiging

Norm	Omschrijving
Onbeperkt (mits partij zeer gezond oogt en geen ontwikkeling van rot waarneembaar is)	<ul style="list-style-type: none"> Licht beschadigde knollen (max. 1 à 2 weinig opvallende, oppervlakkige plekken tot 1cm Ø en 2 à 3mm diepte) Lichte ontvellingen
Tabel ziekten en gebreken	<ul style="list-style-type: none"> Afwijkende knollen Zeer zwaar beschadigde knollen Erg 'ontvelde' knollen (>25% van het knoopp. heeft een bruine iets verharde schil) (m.u.v. klasse C2; norm onbeperkt)

Inwendige gebreken (kringerigheid, necrotische vlekken, alpha-bruin, bloed-aardappelen en holle harten).

Klasse S, SE, E, A
Klasse C

max. 6% van de knollen
onbeperkt

4-B.j Hardgroene knollen

Knollen met uitwendig duidelijk hardgroene plekken **max. 1/8 deel** van knoloppervlakte.

4-B.k Drukplekken en blauw (onderverdeeld in categorieën)

Norm	Drukplekken	Stootblauw (mechanisch blauw)
Onbeperkt	Klein opp. $\emptyset < 1\frac{1}{2}$ cm en 3 mm diep	Licht blauw, tot 1 cm $\emptyset$ en 3 mm diep. max. 2 plekjes per knol
Max. 6%	Grote opp. $\emptyset > 1\frac{1}{2}$ cm en < 3 mm diep.	Matig blauw, > 2 plekjes per knol. Max. 25% snijvlak is blauw
Tabel ziekten en gebreken	Grote, diepe plekjes $\emptyset > 1\frac{1}{2}$ cm en > 3 mm diep	Zwaar blauw, > 25% snijvlak blauw

4-B.l Groeischeuren

Norm	Omschrijving
Onbeperkt in alle klassen	<ul style="list-style-type: none"> • < 0,5 cm diep • maximaal 1 per knol • maximaal 1/3 van de knollengte • niet over de kop van de knol
Onbeperkt in C, C2 en Waardering II. Norm gebreken in klasse S t/m B	<ul style="list-style-type: none"> • < 0,5 cm diep • maximaal 1 per knol • maximaal 2/3 van de knollengte • niet over de kop van de knol
Tabel ziekten en gebreken	<ul style="list-style-type: none"> • overige groeischeuren

4-C Overige

4-C.a Maatsortering

Ondermaatse knollen: max. 3% van gewicht.

Bovenmaatse knollen: max. 2% van gewicht.

Van ondermaatse of bovenmaatse deel: maximaal de helft 3 mm afwijking, overige deel max. 1 mm.

Geen knollen met een lengte meer dan 2x de grootste breedte, met **uitzondering** voor lange rassen.

4-C.b Kiemen

Gemiddelde lengte **max. 2 cm**

Indien in bruto of gesorteerde partij van klasse S of SE te lange kiemen zitten deze maximaal te certificeren als klasse E.

5. PD inspectienormen

5-A Gewone schurft en poederschurft

De mate van aantasting door gewone schurft wordt vastgesteld met behulp van de schurftschaal. Hiermee wordt bepaald of voor een bepaald land een partij al of niet kan worden goedgekeurd. Bij de bepaling wordt uitgegaan van het zichtbare deel van het knoloppervlak. Meestal wordt gebruik gemaakt van de schalen 1, 1 1/2, 2 of 2 1/2.

Schaal 1

Ongeveer de helft van het aantal knollen is schurftvrij. Op de aangetaste knollen mogen niet meer dan 1 à 2 kleine, onopvallende, ondiepe pokjes voorkomen (= maximaal 1/32 deel van het knoloppervlak).

Schaal 1½

Ongeveer 1/3 van de knollen is schurftvrij. op de overige knollen komen 2 à 4 kleine of samengegroeide, weinig opvallende, ondiepe pokken voor (=maximaal 1/16 deel van het knoloppervlak).

Schaal 2

Bijna alle knollen zijn door schurft aangetast; per knol komen 4 à 8 kleine of samengegroeide ondiepe pokken voor (= maximaal 1/12 deel van het knoloppervlak).

Schaal 2½

Bijna alle knollen zijn (enigszins) door schurft aangetast; per knol komen 5 à 10 ondiepe pokken voor, die soms aaneengegroeid zijn tot een grotere plek. De totale aantasting per knol mag niet meer dan ongeveer 1/8 deel van het knoloppervlak bedragen.

5-B Grasland en oppervlakkige schurft

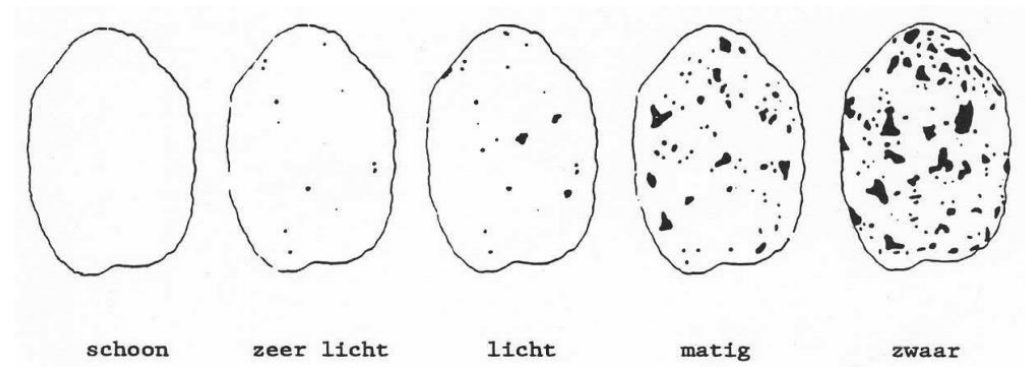
Grasland en oppervlakkige schurft worden bij de beoordeling iets minder zwaar aangerekend dan gewone schurft. Bij de beoordeling wordt voor dezelfde aantasting door grasland en oppervlakkige schurft een ½ punt minder zwaar gerekend dan bij gewone schurft. Hierbij wordt dan uitsluitend uitgegaan van het aangetaste oppervlak, b.v. schaal 2,5 = max. 1/8 deel → grasland/oppervlakkige schurft (+ ½) = 3 = max. 1/6 deel.

5-C Zilverfurf

Zilverfurf wordt door de PD niet geïnspecteerd, behoudens dat er geen slappe of gerimpelde knollen ten gevolge van zilverfurf in de partij mogen voorkomen.

5-D Rhizoctonia

Bij Rhizoctonia worden licht (L), matig (M) en zwaar (Z) aangetaste knollen onderscheiden. Knollen met enkele kleine sclerotiën worden als vrij beschouwd. Bij de keuring wordt er beoordeeld op de norm van 10%, 20% en 25% licht aangetaste knollen in de partij. Matig en zwaar aangetaste knollen mogen niet in de partij voorkomen.

5-E Grond (incl. verontreiniging als stro, kaf, loof en stenen)

5-E.a Algemene eis

Maximaal 1% aanhangende grond:

Knollen met aanhangende kluiten en kluitjes mogen vrijwel niet voorkomen. De grond moet praktisch droog zijn; in het fust praktisch geen losse grond. per 50 kg. aardappelen max. 500 gr. grond.

5-E.b Praktisch vrij van grond

Maximaal 0,5% aanhangende grond.

Op de knollen mag enige aanhangende grond voorkomen. Geen kluitjes en geen losse grond in het fust, per 50 kg aardappelen maximaal 250 gr. grond.

5-E.c Vrij van grond

Er mag praktisch geen grond aan de knollen en in het fust voorkomen; de aardappelen moeten dus schoon zijn. Per 50 kg. aardappelen maximaal 50 gr. grond.

6. Teeltbeschrijvingen TPC rassen

In dit hoofdstuk staan de ras- en teeltbeschrijvingen van de TPC rassen.

Aanwijzingen voor de teelt van pootgoed en consumptie zijn hierin terug te vinden.

6-A	Barcelona	Rasbeschrijving
6-A.1	Barcelona	Teelt pootgoed
6-A.2	Barcelona	Teelt consumptie
6-B	Bergerac	Rasbeschrijving
6-B.1	Bergerac	Teelt pootgoed
6-B.2	Bergerac	Teelt consumptie
6-C	Bordeaux	Rasbeschrijving
6-C.1	Bordeaux	Teelt pootgoed
6-C.2	Bordeaux	Teelt consumptie
6-D	Exquisa	Rasbeschrijving
6-D.1	Exquisa	Teelt pootgoed
6-D.2	Exquisa	Teelt consumptie
6-E	Madrid	Rasbeschrijving
6-E.1	Madrid	Teelt pootgoed
6-E.2	Madrid	Teelt consumptie
6-F	Miss Blush	Rasbeschrijving
6-F.1	Miss Blush	Teelt pootgoed
6-F.2	Miss Blush	Teelt consumptie
6-G	Monalisa	Rasbeschrijving
6-G.1	Monalisa	Teelt pootgoed
6-G.2	Monalisa	Teelt consumptie
6-H	Monte Carlo	Rasbeschrijving
6-H.1	Monte Carlo	Teelt pootgoed
6-H.2	Monte Carlo	Teelt consumptie
6-I	Montreal	Rasbeschrijving
6-I.1	Montreal	Teelt pootgoed
6-I.2	Montreal	Teelt consumptie
6-J	Paris	Rasbeschrijving
6-J.1	Paris	Teelt pootgoed
6-J.2	Paris	Teelt consumptie
6-K	Siena	Rasbeschrijving
6-K.1	Siena	Teelt pootgoed
6-K.2	Siena	Teelt consumptie
6-L	Toronto	Rasbeschrijving
6-L.1	Toronto	Teelt pootgoed
6-L.2	Toronto	Teelt consumptie

The Potato Company bv is niet verantwoordelijk voor eventuele directe of indirecte schade die kan zijn ontstaan bij/door het gebruik van deze gegevens.

Sencorgevoeligheid TPC Rassen:

Barcelona	Weinig
Bergerac	Matig gevoelig
Exquisa	Gevoelig
Marrakech	Matig
Monalisa	Weinig
Monte Carlo	Weinig
Montreal	Matig

6-A.1 Barcelona (POOTGOED)

TEELTAANWIJZINGEN VOOR DE POOTGOEDETELT:

Algemeen:

Schurft:

BARCELONA is niet erg gevoelig voor schurft, maar bij voorkeur niet telen op erg schurftgevoelige percelen.

Op zandgronden met pH van 6,5 tot 8 is het gebruik van zure meststoffen aan te raden, om de kans op schurft te doen afnemen door het zuurder worden van de grond.

Een onderhoudsbekalking op zandgronden dient bij voorkeur niet voor de teelt van BARCELONA plaats te vinden.

Phytophthora:

BARCELONA is licht vatbaar voor phytophthora in het loof maar redelijk vatbaar in de knol.

Het is belangrijk om op tijd met de preventieve bestrijding van phytophthora te beginnen. Het is raadzaam om op het moment van doodspuiten tevens een Phytophtoramiddel met een goede knolbescherming mee te spuiten.

De ervaring heeft geleerd, dat wanneer de periode na het dood maken langer dan 2 weken duurt en er tevens veel regen wordt verwacht, het raadzaam is om een extra bespuiting uit te voeren met een middel met een goede knolbescherming. Vooral ook wanneer er in de omgeving veel Phytophthora wordt waargenomen, om zo inspoeling van Phytophthora-oösporen te voorkomen.

Kiemlust:

BARCELONA is iets kiemlustig bij normale bewaaromstandigheden. BARCELONA niet voorkiemen, ervaring is dat dit een lagere knolzetting geeft.

Rooibeschatiging:

BARCELONA is vanwege zijn lang-ovale knollen wat gevoeliger voor rooibeschatiging. Daarom is het beperken van de valhoogtes belangrijk tijdens de oogst en bij het sorteren. Het behandelen van de BARCELONA met Imazalil tijdens het inschuren is dan ook aan te bevelen. De moederknollen kunnen lang intact blijven. Hou hiermee rekening bij het oogsten!

Rugopbouw:

De knollen van BARCELONA groeien redelijk hoog in de rug, daarom is een brede hoge rugopbouw gewenst. Dit om het groen worden van de knollen door blootspoeling en/of door looftrekken te voorkomen. Tevens is er zo minder kans op inspoeling van Phytophthora-oösporen.

Bewaring:

Het is belangrijk om de BARCELONA zo snel mogelijk te drogen na het oogsten. Bij onvoldoende drogen in kisten zijn er wel eens rotte knollen waargenomen. Ook als er onverhoopt een enkele moederknol is mee gerooid kan dit tot rot in de partij leiden. BARCELONA kan goed worden bewaard in de mechanische koeling, bij bewaren met buitenlucht koeling moet u rekening houden met de kiemlustigheid van BARCELONA.

Planten

Bij het planten moet gestreefd worden naar ± 90.000 planten per ha voor de maat 35/55. Voor de pootafstand wordt in het algemeen 14,5 tot 15 cm genomen. BARCELONA groeit redelijk hoog in de rug, daarom ± 2 cm dieper planten dan normaal. Het is belangrijk dat er niet wordt gepoot in koude grond, dit geeft een onregelmatig gewas. Ook is de ervaring dat het planten in voldoende warme grond bevorderlijk is voor de knolzetting.

Het behandelen van het pootgoed kan het conserveren van de knollen versterken. Om het conserveren van de moederknol te beperken, is het aan te bevelen om **ruim** voor het poten de knollen in de schuur te behandelen (Monarch, Moncereen, etc.) en tijdens het planten alleen de grond te behandelen en niet de poters. Effect knolbehandeling Talent:-, Ethyleen:++, Voorkiemen: +/-

Bemesting:

Stikstof: Adviesgift: 50 kg minder dan de standaard bemesting.

BARCELONA neemt makkelijk veel stikstof op, daarom en ook door het lage knolaantal is het verstandig om te starten met een zeer lage basis bemesting en later naar behoefte over te bemesten.

Fosfaat:

BARCELONA kan gewoon volgens de adviesgift voor fosfaat bemest worden, afhankelijk van het Pw-getal van de grond.

Een verlaging van deze giften kan een vertraging in opkomst en beginontwikkeling geven. En is daarom niet wenselijk.

Kali:

BARCELONA kan gewoon volgens de adviesgift voor Kali bemest worden, afhankelijk van het K-getal van de grond.

6-A.2 Barcelona (CONSUMPTIE)

TEELTAANWIJZINGEN VOOR DE CONSUMPTIETEELT:

Algemeen:

Schurft:

BARCELONA bij voorkeur niet telen op schurftgevoelige percelen.

Op zandgronden met pH van 6,5 tot 8 is het gebruik van zure meststoffen aan te raden, om de kans op schurft te doen afnemen door het zuurder worden van de grond.

Een onderhoudsbekalking op zandgronden dient bij voorkeur niet voor de teelt van BARCELONA plaats te vinden.

Phytophthora:

BARCELONA is voor Phytophthora licht vatbaar in het loof maar redelijk vatbaar in de knol.

Het is belangrijk om op tijd met de preventieve bestrijding van Phytophthora te beginnen. Het is belangrijk om in het tweede gedeelte van het groeiseizoen middelen met een goede knolbescherming te gebruiken.

De ervaring heeft geleerd, dat wanneer de periode na het dood maken langer dan 2 à 3 weken duurt en er veel regen is en tevens wordt verwacht, het raadzaam is om een extra bespuiting uit te voeren met een middel met een goede knolbescherming. Om zo inspoeling van $\ddot{O}$ sporen te voorkomen.

Kiemplust:

BARCELONA is iets kiemplustig. Goed op letten bij de bewaring!

Rooibeschatiging:

BARCELONA is vanwege zijn lang ovale knollen redelijk gevoelig voor rooibeschatiging. Het beperken van de valhoogtes tijdens de oogst en bij het sorteren is zeker aan te bevelen.

Rugopbouw:

De knollen van BARCELONA groeien niet hoog in de rug. Om het groen worden van de knollen door blootspoeling en/of door loof trekken te voorkomen, is een brede hoge rugopbouw gewenst. BARCELONA is niet uitgesproken gevoelig voor Sencor, alleen zal men op gronden met lage organische stof altijd voorzichtig moeten zijn met een te ruime dosering Sencor.

Bewaring:

Het is aan te bevelen om de BARCELONA zo snel mogelijk te drogen na het oogsten.

BARCELONA kan goed worden bewaard in de mechanische koeling. Bij bewaren met buitenlucht koeling moet u rekening houden met de kiemplustigheid van BARCELONA.

Planten

Bij het planten moet gestreefd worden naar ± 40.000 planten per ha voor de maat 35/55. Voor de pootafstand wordt in het algemeen 33 tot 34 cm genomen.

Het is belangrijk dat er niet wordt gepoot in koude grond. Dit geeft een onregelmatig gewas.

Bemesting:

Stikstof: Adviesgift: 30 kg N minder dan de standaard bemesting.

Een gedeelte stikstof gift is aan te bevelen.

BARCELONA neemt makkelijk veel stikstof op. Daarom is het verstandig om een lage basis bemesting te geven en later naar behoefte over te bemesten

Fosfaat:

De adviesgift voor fosfaat wordt bepaald naar aanleiding van het Pw-getal van de grond.

Een verlaging van deze giften kan een vertraging in opkomst en beginontwikkeling geven en is derhalve niet wenselijk.

Kali:

De kaligift is afhankelijk van het K-getal. Het is mogelijk alle kali in het najaar te geven, doch met het oog op de blauwgevoeligheid is het verstandig een deel van de gift in het voorjaar te geven.

6-B.1 Bergerac (POOTGOED)

TEELTAANWIJZINGEN VOOR DE POOTGOEDTEELT:

Algemeen:

Schurft:

BERGERAC bij voorkeur niet telen op schurftgevoelige percelen.

Op zandgronden met pH van 6,5 tot 8 is het gebruik van zure meststoffen aan te raden om de kans op schurft te doen afnemen door het zuurder worden van de grond.

Een onderhoudsbekalking op zandgronden dient bij voorkeur niet voor de teelt van BERGERAC plaats te vinden.

Phytophthora:

BERGERAC is voor phytophthora redelijk vatbaar in het loof en vatbaar in de knol.

Door op tijd met de preventieve bestrijding van phytophthora te beginnen, hebben er zich tot nu toe geen problemen voorgedaan.

Kiemplust:

BERGERAC is behoorlijk kiemplustig. Goed op letten bij de bewaring! Het is niet noodzakelijk om BERGERAC voor te kiemen. Er vormen zich makkelijk voldoende kiemen

Rooibeschatiging:

BERGERAC is vanwege zijn lange knollen redelijk gevoelig voor rooibeschatiging. Beperken van de valhoogtes tijdens de oogst en bij het sorteren is zeer aan te bevelen. Niet rooien met een axiaal reiniger op de rooier. Dit geeft veel beschadiging op de lange knollen.

Rugopbouw:

De knollen van BERGERAC groeien niet hoog in de rug, maar om verkleuring van de knollen door blootspoeling en/of looftrekken te voorkomen is een brede hoge rug opbouw gewenst. Ook zal dit zeer waarschijnlijk een positief effect hebben op de brons verkleuring van de BERGERAC knollen.

Bewaring:

BERGERAC kan goed worden bewaard in de mechanische koeling. Bij bewaren met buitenlucht koeling moet u rekening houden met de kiemplustigheid van BERGERAC. Het goed behandelen van BERGERAC met Imazalil tijdens het inschuren, is belangrijk om zilverschurft problemen te voorkomen.

Planten

Het is aan te bevelen om het pootgoed voor te kiemen. Bij het planten moet gestreefd worden naar ± 80.000 planten per ha voor de maat 28/32 en ± 75.000 voor de maat 32/40. Voor de pootafstand wordt in het algemeen voor de maat 28/32 16cm en voor de maat 32/40 18cm genomen. Het is belangrijk dat er niet wordt gepoot in koude grond. Dit geeft een onregelmatig gewas.

Bemesting:

Stikstof:

Adviesgift: 80 kg/N per ha meer dan de standaard bemesting. Door de ruime knolzetting van Bergerac is een verhoogde stikstof gift belangrijk. Een gedeelte stikstof gift is aan te bevelen, omdat Bergerac bij een tekort aan stikstof snel afrijpt.

Fosfaat:

De adviesgift voor fosfaat wordt bepaald naar aanleiding van het Pw-getal van de grond.

Een verlaging van deze giften kan een vertraging in opkomst en beginontwikkeling geven en is derhalve niet wenselijk.

Kali:

BERGERAC kan volgens de adviesgift voor Kali worden bemest, afhankelijk van het K-getal van de grond.

6-B.2 Bergerac (CONSUMPTIE)

TEELTAANWIJZINGEN VOOR DE CONSUMPTIETEELT:

Algemeen:

Schurft:

BERGERAC bij voorkeur niet telen op schurftgevoelige percelen.

Op zandgronden met pH van 6,5 tot 8 is het gebruik van zure meststoffen aan te raden, om de kans op schurft te doen afnemen door het zuurder worden van de grond. Een onderhoudsbekalking op zandgronden dient bij voorkeur niet voor de teelt van BERGERAC plaats te vinden.

Phytophthora:

BERGERAC is voor phytophthora vatbaar in het loof en vatbaar in de knol.

Door op tijd met de preventieve bestrijding van phytophthora te beginnen hebben er zich tot nu toe geen problemen voorgedaan.

Kiemplust:

BERGERAC is behoorlijk kiemplustig. Goed op letten bij de bewaring! Het is niet noodzakelijk om BERGERAC voor te kiemen. Er vormen zich makkelijke voldoende kiemen.

Rooibeschatiging:

BERGERAC is vanwege zijn lange knollen redelijk gevoelig voor rooibeschatiging. Beperken van de valhoogtes tijdens de oogst en bij het sorteren, is zeer aan te bevelen. Niet rooien met een axiaal reiniger op de rooier, dit geeft veel beschadiging op de lange knollen.

Rugopbouw:

De knollen van BERGERAC groeien niet hoog in de rug, maar om brons verkleuring van de knollen te beperken, is het wenselijk om dieper te planten (± 2 tot 4cm) en te zorgen voor een brede hoge rug opbouw. BERGERAC is niet uitgesproken gevoelig voor Sencor, alleen zal men op gronden met lage organische stof altijd voorzichtig moeten zijn met een te ruime dosering Sencor.

Bewaring:

BERGERAC kan goed worden bewaard in de mechanische koeling; bij bewaren met buitenlucht koeling moet u rekening houden met de kiemplustigheid van BERGERAC.

Planten

Bij het planten moet gestreefd worden naar ± 44.000 planten per ha voor de maat 28/32, ± 40.000 planten/ha voor de maat 32/40 en ± 37.000 planten per ha voor de maat 40/45. Voor de pootafstand wordt in het algemeen voor de maat 28/32 30cm, voor de maat 32/40 33,5cm en voor de maat 40/45 36cm genomen.

Het is belangrijk dat er niet wordt gepoot in koude grond. Dit geeft een onregelmatig gewas.

Bemesting:

Stikstof:

Adviesgift: ruim 80kg/N per ha meer dan de standaard bemesting. Door de ruime knolzetting van de Bergerac is een verhoogde Stikstof gift belangrijk. Een ruime basis bemesting en aanvullende stikstof gift na knolzetting is aan te bevelen omdat BERGERAC bij een tekort aan stikstof snel afrijpt.

Fosfaat:

De adviesgift voor fosfaat wordt bepaald naar aanleiding van het Pw-getal van de grond.

Een verlaging van deze giften kan een vertraging in opkomst en beginontwikkeling geven en is derhalve niet wenselijk.

Kali:

De kaligift is afhankelijk van het K-getal.

6-C.1 Bordeaux (POOTGOED)

TEELTAANWIJZINGEN VOOR DE POOTGOEDTEELT:

Algemeen:

Schurft:

BORDEAUX is niet gevoelig voor schurft, maar bij voorkeur niet telen op erg schurftgevoelige percelen.

Op zandgronden met pH van 6,5 tot 8 is het gebruik van zure meststoffen aan te raden om de kans op schurft te doen afnemen door het zuurder worden van de grond.

Een onderhoudsbekalking op zandgronden dient bij voorkeur niet voor de teelt van BORDEAUX plaats te vinden.

Phytophthora:

BORDEAUX is voor phytophthora weinig vatbaar in het loof maar redelijk vatbaar in de knol.

Door op tijd met de preventieve bestrijding van phytophthora te beginnen, hebben zich nog geen problemen voorgedaan.

Kiemplust:

BORDEAUX is behoorlijk kiemplustig.

Rooibeschatiging:

BORDEAUX is ondanks zijn rond/ovale knollen redelijk gevoelig voor rooibeschatiging. Daarom is het beperken van de valhoogtes belangrijk tijdens de oogst en het sorteren. Om de blauwgevoeligheid te beperken, is een overbemesting met een (chloorhoudende) Kali bemesting aan te bevelen.

Rugopbouw:

De knollen van BORDEAUX groeien normaal in de rug. Maar om het groen worden van de knollen door blootspoeling en/of door looftrekken te voorkomen, is een brede hoge rugopbouw gewenst.

Bewaring:

BORDEAUX kan goed worden bewaard in de mechanische koeling, bij bewaren met buitenlucht koeling moet u rekening houden met de kiemplustigheid van BORDEAUX. Het goed behandelen van BORDEAUX pootgoedmaten met Imazalil tijdens het inschuren is belangrijk om zilverschurft problemen te voorkomen. Bij voldoende snel drogen en goede bewaaromstandigheden kan worden volstaan met het behandelen van de pootgoedmaten tijdens/na het sorteren.

Planten

BORDEAUX lijkt het beste te worden geplant zonder voorkiemen, uit de bewaring. Opwarmen voor het planten is aan te bevelen. Het is belangrijk dat er niet wordt gepoot in koude grond. Dit gaat ten koste van de knolzetting. BORDEAUX heeft een vroege knolzetting. Bij het planten moet worden gestreefd naar ±85.000 tot 90.000 planten per ha voor de maat 35/55. Voor de pootafstand wordt in het algemeen 15,50 en 15,00cm genomen.

Effect knolbehandeling: Talent: +/-, Ethyleen: -, voorkiemen: +/-

Bemesting:

Stikstof:

Adviesgift: standaard bemesting. Om een hogere zetting te realiseren, is het belangrijk om een gedeelte stikstof gift met lage eerste bemesting uit te voeren.

Fosfaat:

BORDEAUX kan gewoon volgens de adviesgift voor fosfaat bemest worden, afhankelijk van het Pw-getal van de grond. Een verlaging van deze giften kan een vertraging in opkomst en beginontwikkeling geven en is daarom niet wenselijk.

Kalium:

De kaligift is afhankelijk van het K-getal. Het is belangrijk om met het oog op de blauwgevoeligheid van BORDEAUX, een overbemesting met (chloorhoudende) Kali na de knolzetting uit te voeren.

6-C.2 Bordeaux (CONSUMPTIE)

TEELTAANWIJZINGEN VOOR DE CONSUMPTIETEELT:

Algemeen:

Schurft:

BORDEAUX bij voorkeur niet telen op schurftgevoelige percelen.

Op zandgronden met pH van 6,5 tot 8 is het gebruik van zure meststoffen aan te raden om de kans op schurft te doen afnemen door het zuurder worden van de grond. Een onderhoudsbekalking op zandgronden dient bij voorkeur niet voor de teelt van BORDEAUX plaats te vinden.

Phytophthora:

BORDEAUX is voor phytophthora weinig vatbaar in het loof maar redelijk vatbaar in de knol.

Door op tijd met de preventieve bestrijding van phytophthora te beginnen, hebben er zich tot nu toe geen problemen voorgedaan.

Kiemlust:

BORDEAUX is behoorlijk kiemlustig. Houd hiermee rekening tijdens de bewaring,

Rooibeschatiging:

BORDEAUX is vanwege zijn rond ovale knollen niet erg gevoelig voor rooibeschatiging. Maar houd wel rekening met de blauwgevoeligheid van BORDEAUX. Bij niet juiste behandeling kan er onderhuids blauwverkleuring ontstaan. Daarom is beperking van de valhoogtes tijdens de oogst en bij het sorteren aan te bevelen. Het is aan te bevelen een overbemesting met chloorhoudende Kali uit te voeren na de knolzetting om een te hoog onderwatergewicht en blauwgevoeligheid te beperken.

Rugopbouw:

De knollen van BORDEAUX groeien normaal in de rug, maar om het risico op groen worden van de knollen door blootspoeling te voorkomen, is een brede hoge rugopbouw gewenst. BORDEAUX is niet uitgesproken gevoelig voor Sencor, maar kan onder bepaalde omstandigheden wel een reactie in het blad geven. Men zal dus op gronden met lage organische stof altijd voorzichtig moeten zijn met een te ruime dosering Sencor.

Bewaring:

BORDEAUX kan goed worden bewaard in de mechanische koeling, bij bewaren met buitenlucht koeling moet u rekening houden met de kiemlustigheid van BORDEAUX.

Planten

Bij het planten moet gestreefd worden naar ± 40.000 planten per ha voor de maat 35/55. Voor de pootafstand wordt in het algemeen 33 tot 34 cm genomen.

Het is belangrijk dat er niet wordt gepoot in koude grond. Dit geeft een onregelmatig gewas.

Bemesting:

Stikstof:

Adviesgift: 30kg/N per ha meer dan de standaard bemesting.

Door de ruime knolzetting van BORDEAUX is een verhoogde Stikstof gift belangrijk.

Een gedeelde stikstof gift is aan te bevelen, omdat BORDEAUX bij te kort aan stikstof snel afrijpt.

Fosfaat:

De adviesgift voor fosfaat wordt bepaald naar aanleiding van het Pw-getal van de grond.

Een verlaging van deze giften kan een vertraging in opkomst en beginontwikkeling geven en is derhalve niet wenselijk.

Kalium:

De kaligift is afhankelijk van het K-getal.

Het is mogelijk alle kali in het najaar te geven, doch met het oog op de blauwgevoeligheid is het verstandig een deel van de gift in het voorjaar te geven. Uit onderzoek is gebleken dat BORDEAUX geen overdaad aan Kali opneemt, het is daarom verstandig om tevens een overbemesting uit te voeren. Daarom een overbemesting met chloorhoudende Kali uitvoeren na de knolzetting om ook een te hoog onderwatergewicht en blauwgevoeligheid te beperken.

6-D.1 Exquisa (POOTGOED)

TEELTAANWIJZINGEN VOOR DE POOTGOEDTEELT:

Algemeen:

Schurft:

EXQUISA is niet gevoelig voor schurft, maar bij voorkeur niet telen op schurftgevoelige percelen. Op zandgronden met pH van 6,5 tot 8 is het gebruik van zure meststoffen aan te randen om de kans op schurft te doen afnemen door het zuurder worden van de grond. Een onderhoudsbekalking op zandgronden dient bij voorkeur niet voor de teelt van Exquisa plaats te vinden.

Phytophthora:

EXQUISA is voor phytophthora weinig vatbaar in het loof en redelijk vatbaar in de knol.

Door op tijd met de preventieve bestrijding van phytophthora te beginnen, hebben er zich tot nu toe geen problemen voorgedaan.

Kiemplust:

EXQUISA is normaal kiemplustig; goed op letten bij de bewaring.

Rooibeschadiging:

In verband met de knolvorm en het hoge knolaantal wordt geadviseerd om onder normale omstandigheden niet met een axiaal-rooier te oogsten. EXQUISA is vanwege zijn lang/lang-ovale knollen redelijk gevoelig voor rooibeschadiging. Beperking van de valhoogtes tijdens de oogst en bij het sorteren is aan te bevelen.

Rugopbouw:

De knollen van EXQUISA groeien niet hoog in de rug, maar om het groen worden van de knollen door blootspoeling en/of door looftrekken te voorkomen, is een brede hoge rugopbouw gewenst. EXQUISA geeft veel kleine knollen. De grond moet daarom goed zeefbaar zijn om alle knollen te kunnen oogsten zonder te veel verliezen en mogelijke opslag in het volgende jaar.

Bewaring:

EXQUISA kan goed worden bewaard in de mechanische koeling. Bij bewaren met buitenlucht koeling moet u rekening houden met de kiemplustigheid van EXQUISA. Een goede knolbehandeling tijdens het inschuren is belangrijk om problemen met zilverschurft te voorkomen.

Planten

Het is aan te bevelen om het pootgoed voor te kiemen. Bij het planten moet worden gestreefd naar ± 75.000 planten per ha voor de maat 30/40 en ± 80.000 planten voor de maat 28/30, de pootafstand dan 17,5cm en/of 16,5cm. Het is belangrijk dat er niet wordt gepoot in te koude grond. Dit geeft een onregelmatig gewas. EXQUISA kan in het loof reageren op Rhizoctonia aantasting in het vroege voorjaar, dus een goede start is belangrijk.

Bemesting:

Stikstof:

Adviesgift: 45kg/N per ha meer dan de standaard bemesting.

Door de ruime knolzetting van Exquisa is een verhoogde Stikstof gift belangrijk. Een gedeelde stikstof gift is aan te bevelen, omdat EXQUISA bij een tekort aan stikstof snel afrijpt.

Fosfaat:

EXQUISA kan gewoon volgens de adviesgift voor fosfaat worden bemest, afhankelijk van het Pw-getal van de grond. Een verlaging van deze giften kan een vertraging in opkomst en beginontwikkeling geven en is derhalve niet wenselijk.

Kali:

De kaligift is afhankelijk van het K-getal. Het is mogelijk alle kali in het najaar te geven, doch met het oog op de blauwgevoeligheid is het verstandig een deel van de gift in het voorjaar te geven.

6-D.2 Exquisa (CONSUMPTIE)

TEELTAANWIJZINGEN VOOR DE CONSUMPTIETEELT:

Algemeen:

Schurft:

EXQUISA bij voorkeur niet telen op schurftgevoelige percelen.

Op zandgronden met pH van 6,5 tot 8 is het gebruik van zure meststoffen aan te raden, om de kans op schurft te doen afnemen door het zuurder worden van de grond. Een onderhoudsbekalking op zandgronden dient bij voorkeur niet voor de teelt van EXQUISA plaats te vinden.

Phytophthora:

EXQUISA is voor phytophthora weinig vatbaar in het loof en weinig vatbaar in de knol. Door op tijd met de preventieve bestrijding van phytophthora te beginnen hebben er zich tot nu toe geen problemen voorgedaan.

Kiemplust:

EXQUISA is iets kiemplustig; goed op letten bij de bewaring.

Rooibeschatiging:

EXQUISA is vanwege zijn rond/rondovale knollen niet extreem gevoelig voor rooibeschatiging. Toch is het beperking van de valhoogtes tijdens de oogst en bij het sorteren aan te bevelen. Door de vorm van EXQUISA is het te af te raden om deze met een axiaal rooier te oogsten.

Rugopbouw:

De knollen van EXQUISA groeien niet hoog in de rug, maar om het groen worden van de knollen door blootspoeling te voorkomen, is een brede hoge rugopbouw gewenst. EXQUISA is niet uitgesproken gevoelig voor Sencor, alleen zal men op gronden met lage organische stof altijd voorzichtig moeten zijn met een te ruime dosering Sencor.

Bewaring:

EXQUISA kan goed worden bewaard in de mechanische koeling. Bij bewaren met buitenlucht koeling moet u rekening houden met de kiemplustigheid van EXQUISA.

Planten

Bij het planten moet worden gestreefd naar ± 40.000 planten per ha voor de maat 35/55. Voor de pootafstand wordt in het algemeen 33 tot 34cm genomen. Het is belangrijk dat er niet wordt gepoot in koude grond. Dit geeft een onregelmatig gewas.

Het poten van de aardappelen met een snarenbed pootmachine geeft de beste resultaten. De kiembreuk, de mechanische schade en het aantal missers zijn bij een snarenbed minimaal.

Bemesting:

Stikstof:

Adviesgift: 65kg/N per ha meer dan de standaard bemesting.

Door de ruime knolzetting van EXQUISA is een verhoogde Stikstof gift belangrijk. Een gedeelde stikstof gift is aan te bevelen, omdat EXQUISA bij te kort aan stikstof snel afrijpt

Fosfaat:

De adviesgift voor fosfaat wordt bepaald naar aanleiding van het Pw-getal van de grond.

Een verlaging van deze giften kan een vertraging in opkomst en beginontwikkeling geven en is derhalve niet wenselijk.

Kali:

De kaligift is afhankelijk van het K-getal en de grondsoort. Het is mogelijk alle kali in het najaar te geven, doch met het oog op de blauwgevoeligheid is het verstandig een deel van de gift in het voorjaar te geven.

6-E.1 MADRID (POOTGOED)

TEELTAANWIJZINGEN VOOR DE POOTGOEDETELT:

Algemeen:

Schurft:

MADRID is niet erg gevoelig voor schurft, maar bij voorkeur niet telen op erg schurftgevoelige percelen. Op zandgronden met pH van 6,5 tot 8 is het gebruik van zure meststoffen aan te raden om de kans op schurft te doen afnemen door het zuurder worden van de grond. Een onderhoudsbekalking op zandgronden dient bij voorkeur niet voor de teelt van MADRID plaats te vinden

Phytophthora:

MADRID is voor phytophthora weinig vatbaar in het loof en vrijwel niet vatbaar in de knol. Door op tijd met de preventieve bestrijding van phytophthora te beginnen hebben zich nog geen problemen voorgedaan

Kiemplust:

MADRID is normaal kiemplustig, onder normale bewaar omstandigheden! Er zijn wisselende ervaringen met het wel of niet voorkiemen. MADRID reageert positief op een Talent behandeling.

Rooibeschatiging:

MADRID is normaal gevoelig voor rooibeschatiging. Het is wel belangrijk om de valhoogtes te beperken tijdens de oogst en bij het sorteren. Het behandelen van MADRID pootgoedmaten met Imazalil, tijdens het inschuren, is aan te bevelen. Bij voldoende snel drogen en goede bewaaromstandigheden, kan worden volstaan met het behandelen van de pootgoedmaten tijdens/na het sorteren. Het is aan te bevelen om een overbemesting met Kali uit te voeren.

Rugopbouw:

De knollen van MADRID groeien niet hoog in de rug, maar om het groen worden van de knollen door blootspoeling en/of door looftrekken te voorkomen, is een brede hoge rugopbouw gewenst. Wees voorzichtig met een ruime dosering van Sencor, dit kan verkleuring van het blad tot gevolg hebben.

Bewaring:

MADRID kan goed worden bewaard in de mechanische koeling, bij bewaren met buitenlucht koeling moet u rekening houden met de kiemplustigheid van MADRID.

Planten:

Het is belangrijk dat er niet wordt gepoot in koude grond. Dit gaat ten koste van de knolzetting. MADRID heeft een erg vroege knolzetting. Als laatste planten en kan dan nog als eerste doodgemaakt worden.

In verband met de lage knolzetting is het aan te bevelen om de maat 50/55 of 55/60 voor uitplant te gebruiken.

Er zal dan ± 83.000 kn/ha 50/55, (16,0cm) en ± 76.000 kn/ha voor de maat 55/60, (17,5cm) moeten worden aangehouden.

Effect knolbehandeling: Talent: +, Ethyleen: +/- , Voorkiemen: -.

Bemesting:

Stikstof:

Adviesgift 15 kg N minder dan de standaard bemesting.

Een gedeelde stikstof gift met een lage eerste bemesting is, in verband met de knolzetting, aan te bevelen.

Fosfaat:

MADRID kan gewoon volgens de adviesgift voor fosfaat bemest worden, afhankelijk van het Pw-getal van de grond.

Een verlaging van deze giften kan een vertraging in opkomst en beginontwikkeling geven en is daarom niet wenselijk.

Kalium:

De kaligift is afhankelijk van het K-getal.

Het is aan te bevelen om een overbemesting met Kali uit te voeren

6-E.2 MADRID (CONSUMPTIE)

TEELTAANWIJZINGEN VOOR DE CONSUMPTIETEELT:

Algemeen:

Schurft:

MADRID is weinig gevoelig voor schurft, maar bij voorkeur niet telen op schurftgevoelige percelen. Op zandgronden met pH van 6,5 tot 8 is het gebruik van zure meststoffen aan te raden om de kans op schurft te doen afnemen door het zuurder worden van de grond. Een onderhoudsbekalking op zandgronden dient bij voorkeur niet voor de teelt van MADRID plaats te vinden.

Phytophthora:

MADRID is voor phytophthora weinig vatbaar in het loof en sterk tegen Phytophthora in de knol.

Door op tijd met de preventieve bestrijding van phytophthora te beginnen hebben er zich tot nu toe geen problemen voorgedaan.

Kiemplust:

MADRID is behoorlijk kiemplustig, goed op letten bij de bewaring.

Rooibeschatiging:

MADRID is door zijn rond ovale knollen normaal niet erg gevoelig voor rooibeschatiging. Toch is het verstandig om de valhoogtes te beperken tijdens de oogst en bij het sorteren.

Rugopbouw:

De knollen van MADRID groeien redelijk hoog in de rug. Om het groen worden van de knollen door blootspoeling en/of door looftrekken te voorkomen is een brede hoge rugopbouw gewenst. MADRID is enigszins gevoelig voor Sencor. Vooral op gronden met lage organische stof, zal men voorzichtig moeten zijn met een te ruime dosering Sencor.

Bewaring:

MADRID kan goed worden bewaard in de mechanische koeling, bij bewaren met buitenlucht koeling moet u rekening houden met de kiemplustigheid van MADRID. Het is dan verstandig om MADRID te behandelen met Royal MH en/of Grow-Stop.

Planten:

Bij het planten moet in het algemeen worden gestreefd naar ± 40.000 planten per ha voor de maat 35/55.

Voor de pootafstand wordt in het algemeen 33 cm genomen. De plantafstand is tevens afhankelijk van de bestemming. Het is belangrijk dat er niet wordt gepoot in koude grond. Dit geeft een onregelmatig gewas.

Bemesting:

Stikstof:

Adviesgift: Stikstof gift gelijk aan de standaard bemesting.

Een gedeelde stikstof gift is aan te bevelen, omdat MADRID bij een te kort aan stikstof snel afrijpt.

Fosfaat:

De adviesgift voor fosfaat wordt bepaald naar aanleiding van het Pw-getal van de grond.

Een verlaging van deze giften kan een vertraging in opkomst en beginontwikkeling geven en is daarom niet wenselijk.

Kalium:

De kaligift is afhankelijk van het K-getal.

Het is mogelijk alle kali in het najaar te geven. Het is tevens verstandig om een overbemesting met chloorarme Kali uit te voeren.

6-F.1 Miss Blush (POOTGOED)

TEELTAANWIJZINGEN VOOR DE POOTGOEDTEELT:

Algemeen:

Schurft:

MISS BLUSH is gevoelig voor schurft, dus bij voorkeur niet telen op schurftgevoelige percelen.

Op zandgronden met pH van 6,5 tot 8 is het gebruik van zure meststoffen aan te raden, om de kans op schurft te doen afnemen door het zuurder worden van de grond. Een onderhoudsbekalking op zandgronden dient bij voorkeur niet voor de teelt van MISS BLUSH plaats te vinden.

Phytophthora:

MISS BLUSH is voor Phytophthora redelijk vatbaar in het loof en matig vatbaar in de knol.

Het is aan te bevelen om het pootgoed voor te gaan kiemen. Door op tijd met de preventieve bestrijding van Phytophthora te beginnen, hebben er zich tot nu toe geen problemen voorgedaan.

Kiemplust:

MISS BLUSH is iets kiemplustig, goed op letten bij de bewaring.

Rooibeschatiging:

MISS BLUSH is vanwege zijn ronde vorm niet extreem gevoelig voor rooibeschatiging. Toch is beperking van de valhoogtes tijdens de oogst en bij het sorteren aan te bevelen.

Rugopbouw:

De knollen van MISS BLUSH groeien niet hoog in de rug, maar om het groen worden van de knollen door blootspoeling en/of door looftrekken te voorkomen, is een brede hoge rugopbouw gewenst.

Bewaring:

MISS BLUSH kan goed worden bewaard in de mechanische koeling. Bij bewaren met buitenlucht koeling moet u rekening houden met de kiemplustigheid van MISS BLUSH.

Planten:

Om voldoende grove knollen te produceren is het aan te raden om van de maat 28/35 $\pm$ 80.000 planten per ha te gebruiken, $\pm$ 16,50cm plantafstand en van de maat 35/55 $\pm$ 55.000 kn/ha, 24,00cm plantafstand.

Het is belangrijk dat er niet wordt gepoot in koude grond, dit geeft een onregelmatig gewas. Het poten van de aardappelen met een snarenbed pootmachine geeft de beste resultaten. De kiembreuk, de mechanische schade en het aantal missers zijn bij een snarenbed minimaal.

Bemesting:

Stikstof:

Adviesgift: 40 kg/N per ha meer dan de standaardbemesting.

Door de ruime knolzetting van MISS BLUSH is een verhoogde stikstof gift belangrijk.

Een ruime startgift en een aanvullende overbemesting is aan te bevelen omdat MISS BLUSH bij een tekort aan stikstof snel afrijpt.

Fosfaat:

De adviesgift voor fosfaat wordt bepaald naar aanleiding van het Pw-getal van de grond.

Een verlaging van deze giften kan een vertraging in opkomst en beginontwikkeling geven en is derhalve niet wenselijk.

Kalium:

De kaligift is afhankelijk van het K-getal en de grondsoort.

6-F.2 Miss Blush (CONSUMPTIE)

TEELTAANWIJZINGEN VOOR DE CONSUMPTIETEELT:

Algemeen:

Schurft:

MISS BLUSH bij voorkeur niet telen op schurftgevoelige percelen. Op zandgronden met pH van 6,5 tot 8 is het gebruik van zure meststoffen aan te raden om de kans op schurft te doen afnemen door het zuurder worden van de grond. Een onderhoudsbekalking op zandgronden dient bij voorkeur niet voor de teelt van MISS BLUSH plaats te vinden.

Phytophthora:

MISS BLUSH is voor Phytophthora redelijk vatbaar in het loof en matig vatbaar in de knol. Door op tijd met de preventieve bestrijding van Phytophthora te beginnen, hebben zich er tot nu toe geen problemen voorgedaan.

Kiemlust:

MISS BLUSH is iets kiemlustig, goed op letten bij de bewaring.

Rooibeschatiging:

MISS BLUSH is vanwege zijn rond/rondovale knollen niet extreem gevoelig voor rooibeschatiging. Toch is beperking van de valhoogtes tijdens de oogst en bij het sorteren aan te bevelen. Door de vorm van MISS BLUSH is het te af te raden om deze met een axiaal rooier te oogsten.

Rugopbouw:

De knollen van MISS BLUSH groeien niet hoog in de rug, maar om het groen worden van de knollen door blootspoeling en/of door looftrekken te voorkomen, is een brede hoge rugopbouw gewenst. MISS BLUSH is niet uitgesproken gevoelig voor Sencor, alleen zal men op gronden met lage organische stof altijd voorzichtig moeten zijn met een te ruime dosering Sencor.

Bewaring:

MISS BLUSH kan goed worden bewaard in de mechanische koeling. Bij bewaren met buitenlucht koeling moet u rekening houden met de kiemlustigheid van de MISS BLUSH.

Planten:

Bij het planten moet gestreefd worden naar:

±50.000 planten per ha voor de maat 35/50, pootafstand 26,50cm, voor tafelaardappel.

±75.000 planten per ha voor de maat 35/50, pootafstand 17,75cm, voor "baby" aardappel.

Het is belangrijk dat er niet wordt gepoot in koude grond. Dit geeft een onregelmatig gewas.

Bemesting:

Stikstof:

Adviesgift: 45kg/N per ha meer dan de standaard bemesting.

Door de ruime knolzetting van MISS BLUSH is een verhoogde stikstofgift belangrijk, vooral de basis bemesting moet voldoende hoog zijn. Er zal voldoende loof moeten worden geproduceerd, om voor alle knollen een voldoende omvang te verkrijgen. Een gedeelde stikstof gift is aan te bevelen omdat MISS BLUSH bij een tekort aan stikstof snel afrijpt.

Fosfaat:

De adviesgift voor fosfaat wordt bepaald naar aanleiding van het Pw-getal van de grond.

Een verlaging van deze giften kan een vertraging in opkomst en beginontwikkeling geven en is derhalve niet wenselijk.

Kalium:

De kaligift is afhankelijk van het k-getal. Het is mogelijk alle kali in het najaar te geven, doch met het oog op de blauwgevoeligheid is het verstandig een deel van de gift in het voorjaar te geven.

6-G.1 Monalisa (POOTGOED)

TEELTAANWIJZINGEN VOOR DE POOTGOEDTEELT:

Algemeen:

Schurft:

MONALISA is gevoelig voor schurft; bij voorkeur niet telen op schurftgevoelige percelen.

Op zandgronden met pH van 6,5 tot 8 is het gebruik van zure meststoffen aan te raden, om de kans op schurft te doen afnemen door het zuurder worden van de grond. Een onderhoudsbekalking op zandgronden dient bij voorkeur niet voor de teelt van MONALISA plaats te vinden.

Phytophthora:

MONALISA is voor phytophthora licht vatbaar in het loof maar redelijk vatbaar in de knol.

Het is belangrijk om op tijd met de preventieve bestrijding van phytophthora te beginnen. Het is raadzaam om op het moment van doodspuiten tevens een Phytophtoramiddel met een goede knolbescherming mee te spuiten. De ervaring van afgelopen jaren heeft geleerd, dat wanneer de periode na het dood maken langer dan 2 weken duurt en er tevens veel regen wordt verwacht, het raadzaam is om een extra bespuiting uit te voeren met een middel met een goede knolbescherming. Vooral ook wanneer er in de omgeving veel Phytophthora wordt waargenomen, om zo inspoeling van Phytophthora-oösporen te voorkomen

Kiemlust:

MONALISA is iets kiemlustig bij normale bewaaromstandigheden.

Rooibeschatiging:

MONALISA is vanwege zijn lang-ovale knollen wat gevoeliger voor rooibeschatiging. Daarom is het beperken van de valhoogtes belangrijk tijdens de oogst en bij het sorteren. Het behandelen van MONALISA met Imazilil tijdens het inschuren is daarom aan te bevelen.

Rugopbouw:

De knollen van MONALISA groeien redelijk hoog in de rug, daarom is een brede hoge rugopbouw gewenst. Dit om het groen worden van de knollen door blootspoeling en/of door looftrekken te voorkomen. Tevens is er zo minder kans op inspoeling van Phytophthora-oösporen.

Bewaring:

Het is aan te bevelen om MONALISA zo snel mogelijk te drogen na het oogsten (zilverschurft). MONALISA kan goed worden bewaard in de mechanische koeling; bij bewaren met buitenlucht koeling moet u rekening houden met de kiemlustigheid van MONALISA.

Planten

Bij het planten moet gestreefd worden naar ±80.000 planten per ha voor de maat 35/55. Voor de pootafstand wordt in het algemeen 16 cm genomen. Monalisa is gevoelig voor zilverschurft. Daarom is het aan te bevelen om de knollen voor het planten te behandelen met een middel met een werking tegen zilverschurft (Moncereen-Pro). Het is belangrijk dat er niet wordt gepoot in koude grond, dit geeft een onregelmatig gewas. Ook is de ervaring dat het planten in voldoende warme grond bevorderlijk is voor de knolzetting.

Bemesting:

Stikstof:

Adviesgift: 30 kg minder dan de standaard bemesting.

Een gedeelde stikstof gift is zeer aan te bevelen. MONALISA neemt makkelijk veel stikstof op, daarom is het verstandig om een zeer lage basis bemesting te geven en later naar behoefte over te bemesten. Dit heeft tevens invloed op het knolaantal.

Fosfaat:

MONALISA kan gewoon volgens de adviesgift voor fosfaat bemest worden, afhankelijk van het Pw-getal van de grond. Een verlaging van deze giften kan een vertraging in opkomst en beginontwikkeling geven en is daarom niet wenselijk.

Kali:

MONALISA kan gewoon volgens de adviesgift voor Kali bemest worden, afhankelijk van het K-getal van de grond.

6-G.2 Monalisa (CONSUMPTIE)

TEELTAANWIJZINGEN VOOR DE CONSUMPTIETEELT:

Algemeen:

Schurft:

MONALISA bij voorkeur niet telen op schurftgevoelige percelen.

Op zandgronden met pH van 6,5 tot 8 is het gebruik van zure meststoffen aan te raden om de kans op schurft te doen afnemen door het zuurder worden van de grond. Een onderhoudsbekalking op zandgronden dient bij voorkeur niet voor de teelt van MONALISA plaats te vinden.

Phytophthora:

MONALISA is voor phytophthora licht vatbaar in het loof maar redelijk vatbaar in de knol.

Het is aan te bevelen om het pootgoed voor te gaan kiemen. Het is belangrijk om op tijd met de preventieve bestrijding van phytophthora te beginnen. De ervaring heeft geleerd dat, wanneer de periode na het dood maken langer dan 2 weken duurt en er veel regen is en tevens wordt verwacht, het raadzaam is om een extra bespuiting uit te voeren met een middel met een goede knolbescherming. Om zo inspoeling van $\bar{O}$ sporen te voorkomen

Kiemplust:

MONALISA is iets kiemplustig; goed op letten bij de bewaring.

Rooibeschadiging:

MONALISA is vanwege zijn langovale knollen redelijk gevoelig voor rooibeschadiging. Het beperken van de valhoogtes tijdens de oogst en bij het sorteren is zeker aan te bevelen.

Rugopbouw:

De knollen van MONALISA groeien niet hoog in de rug, maar om het groen worden van de knollen door blootspoeling en/of door looftrekken te voorkomen is een brede hoge rugopbouw gewenst. MONALISA is niet uitgesproken gevoelig voor Sencor, alleen zal men op gronden met lage organische stof altijd voorzichtig moeten zijn met een te ruime dosering Sencor.

Bewaring:

Het is aan te bevelen om MONALISA zo snel mogelijk te drogen na het oogsten.

MONALISA kan goed worden bewaard in de mechanische koeling, bij bewaren met buitenlucht koeling moet u rekening houden met de kiemplustigheid van MONALISA.

Planten

Bij het planten moet gestreefd worden naar ± 40.000 planten per ha voor de maat 35/55. Voor de pootafstand wordt in het algemeen ± 33 tot 34 cm genomen. Het is belangrijk dat er niet wordt gepoot in koude grond. Dit geeft een onregelmatig gewas.

Bemesting:

Stikstof:

Adviesgift: gelijk aan de standaard bemesting.

Een gedeelde stikstof gift is aan te bevelen. MONALISA neemt makkelijk veel stikstof op, daarom is het verstandig om een lage basis bemesting te geven en later naar behoefte over te bemesten.

Fosfaat:

De adviesgift voor fosfaat wordt bepaald naar aanleiding van het Pw-getal van de grond.

Een verlaging van deze giften kan een vertraging in opkomst en beginontwikkeling geven en is derhalve niet wenselijk.

Kali:

De kaligift is afhankelijk van het K-getal.

Het is mogelijk alle kali in het najaar te geven, doch met het oog op de blauwgevoeligheid is het verstandig een deel van de gift in het voorjaar te geven.

6-H.1 Monte Carlo (POOTGOED)

TEELTAANWIJZINGEN VOOR DE POOTGOEDTEELT:

Algemeen:

Schurft:

MONTE CARLO is goed resistent tegen schurft, maar bij voorkeur niet telen op erg schurftgevoelige percelen.

Op zandgronden met pH van 6,5 tot 8 is het gebruik van zure meststoffen aan te raden, om de kans op schurft te doen afnemen door het zuurder worden van de grond. Een onderhoudsbekalking op zandgronden dient bij voorkeur niet voor de teelt van MONTE CARLO plaats te vinden.

Phytophthora:

MONTE CARLO is voor phytophthora weinig vatbaar in het loof maar redelijk vatbaar in de knol. Door op tijd met de preventieve bestrijding van phytophthora te beginnen, hebben er zich tot nu toe geen problemen voorgedaan.

Kiemlust:

MONTE CARLO niet bijzonder kiemlustig, maar als hij in de kiem schiet dan blijkt de kiem er behoorlijk vast op te zitten. Dus goed op letten bij de bewaring om kieming te voorkomen.

Rooibeschatiging:

MONTE CARLO is vanwege zijn rond-ovale knollen niet bijzonder gevoelig voor rooibeschatiging. MONTE CARLO is ook niet erg gevoelig voor blauw. Toch is het aan te bevelen om de valhoogtes tijdens de oogst en bij het sorteren te beperken.

Rugopbouw:

De knollen van MONTE CARLO groeien redelijk diep onder in de rug, maar om het groen worden van de knollen door blootspoeling en/of door looftrekken te voorkomen, is een brede hoge rugopbouw gewenst.

Bewaring:

MONTE CARLO kan goed worden bewaard in de mechanische koeling, bij bewaren met buitenlucht koeling moet u rekening houden met de kiemlustigheid van de MONTE CARLO. Het goed behandelen van MONTE CARLO pootgoedmaten met Imazalil tijdens het inschuren, is belangrijk om zilverschurft problemen te voorkomen. Bij voldoende snel drogen en goede bewaaromstandigheden kan worden volstaan met het behandelen van de pootgoedmaten tijdens/na het sorteren.

Planten

MONTE CARLO kan onder goede bodemomstandigheden dieper zijn knollen vormen. Daarom is het aan te bevelen om dan iets ondieper te planten dan normaal (± 2 cm) om te diep rooien te voorkomen.

Bij het planten moet gestreefd worden naar ± 70.000 planten per ha voor de maat 35/55, plantafstand ± 19 cm. En naar ± 75.000 planten per ha voor de maat 35/50, plantafstand $\pm 17,80$ cm. Het is belangrijk dat er niet wordt gepoot in koude grond. Dit geeft een onregelmatig gewas. Effect knolbehandeling: Talent: -, Ethyleen: +/-, voorkiemen: +.

Bemesting:

Stikstof:

Adviesgift 60 kg/N per ha meer dan de standaard bemesting. MONTE CARLO kan op een later tijdstip nog extra knollen vormen daarom is een gedeelde en verhoogde stikstof gift belangrijk. Een extra stikstof gift na de knolzetting is aan te bevelen omdat MONTE CARLO bij een tekort aan stikstof snel afrijpt. In principe dus een ruime start gift met een aanvullende gift, mogelijk in combinatie met Kali na knolzetting.

Fosfaat:

De adviesgift voor fosfaat wordt bepaald naar aanleiding van het Pw-getal van de grond.

Een verlaging van deze giften kan een vertraging in opkomst en beginontwikkeling geven en is daarom niet wenselijk.

Kalium:

De kaligift is afhankelijk van het K-getal.

Uit onderzoek is gebleken dat MONTE CARLO niet gemakkelijk voldoende Kali opneemt. Het is daarom verstandig om een overbemesting na de knolzetting met Patent Kali of een andere snel werkende Kali meststof uit te voeren.

6-H.2 Monte Carlo (CONSUMPTIE)

TEELTAANWIJZINGEN VOOR DE CONSUMPTIETEELT:

Algemeen:

Schurft:

MONTE CARLO is goed resistent tegen schurft, maar bij voorkeur niet telen op schurftgevoelige percelen.

Op zandgronden met pH van 6,5 tot 8 is het gebruik van zure meststoffen aan te raden om de kans op schurft te doen afnemen door het zuurder worden van de grond. Een onderhoudsbekalking op zandgronden dient bij voorkeur niet voor de teelt van MONTE CARLO plaats te vinden.

Phytophthora:

MONTE CARLO is voor phytophthora weinig vatbaar in het loof en redelijk vatbaar in de knol.

Door op tijd met de preventieve bestrijding van phytophthora te beginnen hebben er zich tot nu toe geen problemen voor gedaan.

Kiemplust:

MONTE CARLO is niet bijzonder kiemplustig, maar als hij in de kiem schiet dan blijkt de kiem er behoorlijk vast op te zitten. Goed op letten bij de bewaring om kieming te voorkomen.

Rooibeschadiging:

MONTE CARLO is vanwege zijn rond-ovale knollen niet bijzonder gevoelig voor rooibeschadiging. MONTE CARLO is ook niet erg gevoelig voor blauw. Toch is het aan te bevelen om de valhoogtes tijdens de oogst en bij het sorteren te beperken.

Rugopbouw:

De knollen van MONTE CARLO groeien niet hoog in de rug, maar om het groen worden van de knollen door blootspoeling en/of door looftrekken te voorkomen, is een brede hoge rugopbouw gewenst. MONTE CARLO is niet gevoelig voor Sencor. Echter, op gronden met lage organische stof zal men altijd voorzichtig moeten zijn met een te ruime dosering Sencor.

Bewaring:

MONTE CARLO kan goed worden bewaard in de mechanische koeling, bij bewaren met buitenlucht koeling moet u rekening houden met de kiemplustigheid van MONTE CARLO.

Planten:

MONTE CARLO kan onder goede bodemomstandigheden dieper zijn knollen vormen. Daarom is het aan te bevelen om dan iets ondieper te planten dan normaal om te diep rooien te voorkomen.

Bij het planten moet gestreefd worden naar ± 38.000 planten per ha voor de maat 35/55 met een plantafstand van ± 35 cm. En naar ± 40.000 planten per ha voor de maat 35/50, plantafstand $\pm 33,5$ cm.

De maat 55/65 kan gesneden worden om het planten met een beker plantmachine te bevorderen. Er zal dan gestreefd moeten worden naar ± 44.000 planten/ha. De pootafstand wordt dan 30,5 cm.

Het is belangrijk dat er niet wordt gepoot in koude grond. Dit geeft een onregelmatig gewas.

Bemesting:

Stikstof:

Adviesgift: 65 kg/N per ha meer dan de standaard bemesting.

MONTE CARLO kan op een later tijdstip nog extra knollen vormen. Daarom is een gedeelde en verhoogde stikstof gift belangrijk. Een extra stikstof gift na de bloei is aan te bevelen omdat MONTE CARLO bij een tekort aan stikstof snel afrijpt. In principe dus een ruime startgift met een aanvullende ruime gift na knolzetting en, indien nodig, na de bloei.

Fosfaat:

De adviesgift voor fosfaat wordt bepaald naar aanleiding van het Pw-getal van de grond.

Een verlaging van deze giften kan een vertraging in opkomst en beginontwikkeling geven en is derhalve niet wenselijk.

Kalium:

De kaligift is afhankelijk van het K-getal. Het is mogelijk alle kali in het najaar te geven, doch met het oog op de blauwgevoeligheid is het verstandig een deel van de gift in het voorjaar te geven. Uit onderzoek is gebleken dat Monte Carlo niet makkelijk voldoende Kali opneemt, het is daarom verstandig om tevens een overbemesting met Patent Kali of een andere snel werkende Kali meststof uit te voeren.

6-I.1 Montreal (POOTGOED)

TEELTAANWIJZINGEN VOOR DE POOTGOEDTEELT:

Algemeen:

Schurft:

MONTREAL is niet gevoelig voor schurft, maar bij voorkeur niet telen op erg schurftgevoelige percelen.

Op zandgronden met pH van 6,5 tot 8 is het gebruik van zure meststoffen aan te raden om de kans op schurft te doen afnemen door het zuurder worden van de grond. Een onderhoudsbekalking op zandgronden dient bij voorkeur niet voor de teelt van MONTREAL plaats te vinden.

Phytophthora:

MONTREAL is voor phytophthora weinig vatbaar in het loof vrijwel niet vatbaar in de knol.

Door op tijd met de preventieve bestrijding van phytophthora te beginnen, hebben zich nog geen problemen voorgedaan.

Kiemlust:

MONTREAL is redelijk kiemlustig, bij normale bewaar omstandigheden. MONTREAL graag sorteren en dan in de koeling plaatsen of veldgewas in de koeling bewaren. Er zijn wisselende ervaringen met het wel of niet voorkiemen.

Rooibeschadiging:

MONTREAL is redelijk gevoelig voor rooibeschadiging. Het is belangrijk om de valhoogtes te beperken tijdens de oogst en bij het sorteren. Het is aan te bevelen om een overbemesting met Kali uit te voeren. Het behandelen van de MONTREAL pootgoedmaten met Imazalil tijdens het inschuren is aan te bevelen. Bij voldoende snel drogen en goede bewaaromstandigheden kan worden volstaan met het behandelen van de pootgoedmaten tijdens/na het sorteren.

Rugopbouw:

De knollen van MONTREAL groeien niet hoog in de rug, maar om het groen worden van de knollen door blootspoeling en/of door looftrekken te voorkomen, is een brede hoge rugopbouw gewenst.

Bewaring:

MONTREAL kan goed worden bewaard in de mechanische koeling; bij bewaren met buitenlucht koeling moet u rekening houden met de kiemlustigheid van de MONTREAL.

Planten

Het is belangrijk dat er niet wordt gepoot in koude grond. Dit gaat ten koste van de knolzetting. MONTREAL heeft een erg vroege knolzetting. Als laatste planten en kan dan nog als eerste doodgemaakt worden.

Bij het planten moet gestreefd worden naar ±85.000 tot 90.000 planten per ha voor de maat 35/55. Voor de pootafstand wordt in het algemeen 15,5 tot 16 cm genomen. Effect knolbehandeling: Talent: +/-, Ethyleen: ++, voorkiemen: +.

Virus:

Let met de selectie op virus, dit komt er pas later in het seizoen duidelijke in beeld.

Bemesting:

Stikstof:

Adviesgift standaard bemesting. Een gedeelde stikstof gift met een lage eerste bemesting is, in verband met de knolzetting, aan te bevelen.

Fosfaat:

MONTREAL kan gewoon volgens de adviesgift voor fosfaat bemest worden, afhankelijk van het Pw-getal van de grond. Een verlaging van deze giften kan een vertraging in opkomst en beginontwikkeling geven en is daarom niet wenselijk.

Kalium:

De kaligift is afhankelijk van het K-getal.

Het is belangrijk om met het oog op de blauwgevoeligheid van MONTREAL, een overbemesting met Kali na de knolzetting uit te voeren.

6-I.2 Montreal (CONSUMPTIE)

TEELTAANWIJZINGEN VOOR DE CONSUMPTIETEELT:

Algemeen:

Schurft:

MONTREAL is weinig gevoelig voor schurft, bij voorkeur niet telen op schurftgevoelige percelen.

Op zandgronden met pH van 6,5 tot 8 is het gebruik van zure meststoffen aan te raden om de kans op schurft te doen afnemen door het zuurder worden van de grond. Een onderhoudsbekalking op zandgronden dient bij voorkeur niet voor de teelt van MONTREAL plaats te vinden.

Phytophthora:

MONTREAL is voor phytophthora weinig vatbaar in het loof en sterk tegen phytophthora in de knol.

Door op tijd met de preventieve bestrijding van phytophthora te beginnen hebben er zich tot nu toe geen problemen voorgedaan.

Kiemplust:

MONTREAL iets kiemplustig, goed op letten bij de bewaring.

Rooibeschadiging:

MONTREAL is vanwege zijn rond ovale knollen normaal niet erg gevoelig voor rooibeschadiging. Maar houd wel rekening met de blauwgevoeligheid van MONTREAL. Bij niet juiste behandeling kan er onderhuids blauwverkleuring ontstaan. Daarom is het beperken van de valhoogtes tijdens de oogst en bij het sorteren aan te bevelen. Het is aan te bevelen een overbemesting met chloor houdende Kali uit te voeren na de knolzetting om een te hoog onderwatergewicht en blauwgevoeligheid te beperken.

Rugopbouw:

De knollen van MONTREAL groeien redelijk hoog in de rug, maar om het groen worden van de knollen door blootspoeling en/of door looftrekken te voorkomen, is een brede hoge rugopbouw gewenst. MONTREAL is niet uitgesproken gevoelig voor Sencor, alleen zal men op gronden met lage organische stof altijd voorzichtig moeten zijn met een te ruime dosering Sencor.

Bewaring:

MONTREAL kan goed worden bewaard in de mechanische koeling, bij bewaren met buitenlucht koeling moet u rekening houden met de kiemplustigheid van MONTREAL. Het is dan verstandig om MONTREAL te behandelen met Royal MH en/of Grow-Stop.

Planten:

Bij het planten moet in het algemeen worden gestreefd naar ±40.000 planten per ha voor de maat 35/55. Voor de pootafstand wordt in het algemeen 33cm genomen. De plantafstand is tevens afhankelijk van de bestemming. Voor vroege frites ruimer planten dan voor tafelaardappel bestemming. Het is belangrijk dat er niet wordt gepoot in koude grond. Dit geeft een onregelmatig gewas.

Bemesting:

Stikstof:

Adviesgift: gelijk aan de standaard bemesting. Een gedeelde stikstof gift is aan te bevelen, omdat MONTREAL bij een tekort aan stikstof snel afrijpt

Fosfaat:

De adviesgift voor fosfaat wordt bepaald naar aanleiding van het Pw-getal van de grond.

Een verlaging van deze giften kan een vertraging in opkomst en beginontwikkeling geven en is derhalve niet wenselijk.

Kalium:

De kaligift is afhankelijk van het K-getal. Het is mogelijk alle kali in het najaar te geven, doch met het oog op de blauwgevoeligheid is het verstandig een deel van de gift in het voorjaar te geven. Het is verstandig om tevens een overbemesting met chloorhoudende Kali uit te voeren om een te hoog onderwatergewicht en blauwgevoeligheid te beperken.

6-J.1 Paris (POOTGOED)

TEELTAANWIJZINGEN VOOR DE POOTGOEDTEELT:

Algemeen:

Schurft:

Paris is niet erg gevoelig voor schurft maar bij voorkeur niet telen op schurftgevoelige percelen.

Op zandgronden met pH van 6,5 tot 8 is het gebruik van zure meststoffen aan te raden om de kans op schurft te doen afnemen door het zuurder worden van de grond. Een onderhoudsbekalking op zandgronden dient bij voorkeur niet voor de teelt van PARIS plaats te vinden.

Phytophthora:

PARIS is voor Phytophthora redelijk vatbaar in het loof en matig vatbaar in de knol.

Het is aan te bevelen om het pootgoed voor te gaan kiemen. Door op tijd met de preventieve bestrijding van Phytophthora te beginnen, hebben er zich tot nu toe geen problemen voorgedaan.

Kiemplust:

PARIS is iets kiemplustig; goed op letten bij de bewaring.

Rooibeschatiging:

PARIS is vanwege zijn rond/rondovale knollen niet extreem gevoelig voor rooibeschatiging. Toch is het beperken van de valhoogtes tijdens de oogst en bij het sorteren aan te bevelen.

Rugopbouw:

De knollen van PARIS groeien niet hoog in de rug, maar om het groen worden van de knollen door blootspoeling en/of door looftrekken te voorkomen, is een brede hoge rugopbouw gewenst.

Bewaring:

PARIS kan goed worden bewaard in de mechanische koeling; bij bewaren met buitenlucht koeling moet u rekening houden met de kiemplustigheid van de PARIS.

Planten

Om voldoende grove knollen te produceren, is het aan te raden om van de maat 28/35 $\pm$ 80.000 planten per ha te gebruiken, $\pm$ 16,50 cm plantafstand en van de maat 35/55 $\pm$ 55.000 kn/ha, 24,00 cm plantafstand.

Het is belangrijk dat er niet wordt gepoot in koude grond. Dit geeft een onregelmatig gewas. Het poten van de aardappelen met een snarenbed pootmachine geeft de beste resultaten. De kiembreuk, de mechanische schade en het aantal missers zijn bij een snarenbed minimaal.

Bemesting:

Stikstof:

Adviesgift 60 kg/N per ha meer dan de standaard bemesting.

Door de ruime knolzetting van PARIS is een verhoogde Stikstof gift belangrijk. Een ruime startgift en een aanvullende overbemesting is aan te bevelen, omdat PARIS bij een tekort aan stikstof snel afrijpt.

Fosfaat:

De adviesgift voor fosfaat wordt bepaald naar aanleiding van het Pw-getal van de grond.

Een verlaging van deze giften kan een vertraging in opkomst en beginontwikkeling geven en is derhalve niet wenselijk.

Kalium:

De kaligift is afhankelijk van het K-getal en grondsoort.

6-J.2 Paris (CONSUMPTIE)

TEELTAANWIJZINGEN VOOR DE CONSUMPTIETEELT:

Algemeen:

Schurft:

PARIS bij voorkeur niet telen op schurftgevoelige percelen.

Op zandgronden met pH van 6,5 tot 8 is het gebruik van zure meststoffen aan te raden, om de kans op schurft te doen afnemen door het zuurder worden van de grond.

Een onderhoudsbekalking op zandgronden dient bij voorkeur niet voor de teelt van PARIS plaats te vinden.

Phytophthora:

PARIS is voor Phytophthora weinig vatbaar in het loof en matig vatbaar in de knol. Door op tijd met de preventieve bestrijding van Phytophthora te beginnen, hebben er zich tot nu toe geen problemen voorgedaan.

Kiemlust:

PARIS is iets kiemlustig, goed op letten bij de bewaring.

Rooibeschadiging:

PARIS is vanwege zijn rond/rondovale knollen niet extreem gevoelig voor rooibeschadiging. Toch is het beperken van de valhoogtes tijdens de oogst en bij het sorteren aan te bevelen. Door de vorm van PARIS is het te af te raden om deze met een axiaal rooier te oogsten.

Rug opbouw:

De knollen van PARIS groeien niet hoog in de rug, maar om het groen worden van de knollen door blootspoeling en/of door looftrekken te voorkomen is een brede hoge rug opbouw gewenst. PARIS is niet uitgesproken gevoelig voor Sencor, alleen zal men op gronden met lage organische stof altijd voorzichtig moeten zijn met een te ruime dosering Sencor.

Bewaring:

PARIS kan goed worden bewaard in de mechanische koeling. Bij bewaren met buitenlucht koeling moet u rekening houden met de kiemlustigheid van de PARIS.

Planten

Bij het planten moet gestreefd worden naar:

±50.000 planten per ha voor de maat 35/50, pootafstand 26,50cm voor de tafelaardappel;

±75.000 planten per ha voor de maat 35/50, pootafstand 17,75 cm voor de "baby" aardappel.

Het is belangrijk dat er niet wordt gepoot in koude grond. Dit geeft een onregelmatig gewas.

Bemesting:

Stikstof:

Adviesgift: 65kg/N per ha meer dan de standaard bemesting.

Door de ruime knolzetting van de PARIS is een verhoogde Stikstof gift belangrijk, vooral de basis bemesting moet voldoende hoog zijn. Er zal voldoende loof moeten worden geproduceerd om voor alle knollen een voldoende omvang te verkrijgen.

Een gedeelte stikstof gift is aan te bevelen omdat PARIS bij een tekort aan stikstof snel afrijpt.

Fosfaat:

De adviesgift voor fosfaat wordt bepaald naar aanleiding van het Pw-getal van de grond.

Een verlaging van deze giften kan een vertraging in opkomst en beginontwikkeling geven en is derhalve niet wenselijk.

Kalium:

De kaligift is afhankelijk van het k-getal.

Het is mogelijk alle kali in het najaar te geven, doch met het oog op de blauwgevoeligheid is het verstandig een deel van de gift in het voorjaar te geven.

6-K.1 Siena (POOTGOED)

TEELTAANWIJZINGEN VOOR DE POOTGOEDTEELT:

Algemeen:

Schurft:

Paris is redelijk sterk tegen schurft maar bij voorkeur niet telen op schurftgevoelige percelen.

Op zandgronden met pH van 6,5 tot 8 is het gebruik van zure meststoffen aan te raden om de kans op schurft te doen afnemen door het zuurder worden van de grond. Een onderhoudsbekalking op zandgronden dient bij voorkeur niet voor de teelt van SIENA plaats te vinden.

Phytophthora:

Siena is voor Phytophthora matig vatbaar in het loof en matig vatbaar in de knol.

Het is aan te bevelen om het pootgoed voor te gaan kiemen. Door op tijd met de preventieve bestrijding van Phytophthora te beginnen, hebben er zich tot nu toe geen problemen voorgedaan.

Kiemplust:

SIENA is iets kiemlustig; goed op letten bij de bewaring.

Rooibeschadiging:

SIENA is vanwege zijn lang/lang-ovale knollen gevoelig voor rooibeschadiging. Daarom is het beperken van de valhoogtes tijdens de oogst en bij het sorteren aan te bevelen.

Rugopbouw:

De knollen van SIENA groeien hoog in de rug, maar om het groen worden van de knollen door blootspoeling en/of door looftrekken te voorkomen, is een brede hoge rug opbouw gewenst. SIENA daarom ± 2 tot 3cm dieper planten dan normaal.

Bewaring:

SIENA kan goed worden bewaard in de mechanische koeling; bij bewaren met buitenlucht koeling moet u rekening houden met de kiemlustigheid van de SIENA.

Planten

Voor de maat 35/55 zullen er ± 80.000 kn/ha, 16,50 cm plantafstand.

Op zwaardere gronden zullen er ± 90.000 knollen/ha, $\pm 15,00$ cm plantafstand moeten worden geplant.

SIENA ± 3 tot 4cm dieper planten dan normaal.

Het is belangrijk dat er niet wordt gepoot in koude grond. Dit geeft een onregelmatig gewas. Het poten van de aardappelen met een snarenbed pootmachine geeft de beste resultaten. De kiembreuk, de mechanische schade en het aantal missers zijn bij een snarenbed minimaal.

Bemesting:

Stikstof:

Adviesgift 30 kg/N per ha meer dan de standaard bemesting.

Door de ruime knolzetting van SIENA is een gedeelde bemesting, met een overbemesting na de knolzetting, belangrijk.

Fosfaat:

De adviesgift voor fosfaat wordt bepaald naar aanleiding van het Pw-getal van de grond.

Een verlaging van deze giften kan een vertraging in opkomst en beginontwikkeling geven en is derhalve niet wenselijk.

Kalium:

De kaligift is afhankelijk van het K-getal en grondsoort.

6-K.1 Siena (CONSUMPTIE)

TEELTAANWIJZINGEN VOOR DE CONSUMPTIETEELT:

Algemeen:

Schurft:

SIENA is redelijk sterk tegen schurft, maar bij voorkeur niet telen op schurftgevoelige percelen. Op zandgronden met een pH van 6,5 tot 8 is het gebruik van zure meststoffen aan te raden om de kans op schurft te doen afnemen door het zuurder worden van de grond. Een onderhoudsbekalking op zandgronden dient bij voorkeur niet voor de teelt van SIENA plaats te vinden.

Phytophthora:

SIENA is voor Phytophthora matig vatbaar in het loof en matig vatbaar in de knol. Het is aan te bevelen om het pootgoed voor te kiemen. Door op tijd met de preventieve bestrijding van Phytophthora te beginnen, hebben er zich tot nu toe geen problemen voorgedaan.

Kiemplust:

SIENA is iets kiemplustig, goed op letten bij de bewaring.

Rooibeschatiging:

SIENA is vanwege zijn lange/lang-ovale knollen gevoelig voor rooibeschatiging. Daarom is beperking van de valhoogtes tijdens de oogst en bij het sorteren aan te bevelen.

Rug opbouw:

De knollen van SIENA groeien hoog in de rug, maar om het groen worden van de knollen door blootspoeling en/of door looftrekken te voorkomen is een brede hoge rug opbouw gewenst. SIENA daarom ± 2 tot 3cm dieper planten dan normaal.

Bewaring:

SIENA kan goed worden bewaard in de mechanische koeling. Bij bewaren met buitenlucht koeling moet u rekening houden met de kiemplustigheid van de PARIS.

Planten

Bij het planten moet gestreefd worden naar:

± 50.000 planten per ha voor de maat 35/55, plantafstand 27,0cm. Op zwaardere gronden zullen er ± 55.000 knollen/ha, $\pm 24,0$ cm plantafstand moeten worden geplant. SIENA ± 3 tot 4cm dieper planten dan normaal!

Het is belangrijk dat er niet wordt gepoot in koude grond. Dit geeft een onregelmatig gewas. Het poten van de aardappelen met een snarenbed pootmachine geeft de beste resultaten. De kiembreuk, de mechanische schade en het aantal missers zijn bij een snarenbed minimaal.

Bemesting:

Stikstof:

Adviesgift: 30kg/N per ha meer dan de standaard bemesting.

Door de ruime knolzetting van SIENA is een gedeelde bemesting met een overbemesting na de knolzetting belangrijk.

Fosfaat:

De adviesgift voor fosfaat wordt bepaald naar aanleiding van het Pw-getal van de grond.

Een verlaging van deze giften kan een vertraging in opkomst en beginontwikkeling geven en is derhalve niet wenselijk.

Kalium:

De kaligift is afhankelijk van het k-getal en de grondsoort.

6-L.1 Toronto (POOTGOED)

TEELTAANWIJZINGEN VOOR DE POOTGOEDETELT:

Algemeen:

Schurft:

TORONTO is weinig gevoelig voor schurft, maar bij voorkeur niet telen op schurftgevoelige percelen.

Op zandgronden met pH van 6,5 tot 8 is het gebruik van zure meststoffen aan te raden, om de kans op schurft te doen afnemen door het zuurder worden van de grond. Een onderhoudsbekalking op zandgronden dient bij voorkeur niet voor de teelt van TORONTO plaats te vinden.

Phytophthora:

TORONTO is voor Phytophthora weinig vatbaar in het loof en zeer weinig vatbaar voor Phytophthora in de knol. Door op tijd met de preventieve bestrijding van Phytophthora te beginnen, hebben er zich tot nu toe geen problemen voorgedaan.

Kiemlust:

TORONTO is in het begin van het bewaarseizoen niet erg kiemlustig, maar later in het bewaarseizoen kan de TORONTO gewoon gaan kiemen. Oppassen met afkiemen kort voor het poten. Dit kan een onregelmatige stand tot gevolg hebben.

Rooibeschatiging:

TORONTO is niet erg blauwgevoelig, maar vanwege zijn lang/lang-ovale knollen moet men wel rekening met de kans op rooibeschatiging. Daarom is het beperken van de valhoogtes, tijdens de oogst en bij het sorteren, aan te bevelen.

Rugopbouw:

De knollen van TORONTO groeien redelijk hoog in de rug. Om het groen worden van de knollen door blootspoeling en/of door looftrekken te voorkomen, de TORONTO ± 3 cm dieper planten dan gemiddeld! Tevens is een brede hoge rugopbouw gewenst.

Bewaring:

TORONTO kan goed worden bewaard in de mechanische koeling. TORONTO is niet erg kiemlustig. Daarom hoeft de bewaar temperatuur niet veel lager dan 4 graden C te zijn.

Planten:

Bij het planten moet in het algemeen worden gestreefd naar ± 85.000 planten per ha voor de maat 35/55, pootafstand $\pm 15,0$ cm. Het is belangrijk dat er niet wordt gepoot in koude grond. Dit geeft een onregelmatig gewas. Oppassen met veelvuldig afkiemen van TORONTO, dit kan een onregelmatige opkomst geven. Effect knolbehandeling: Talent: +, Ethyleen: +/-, voorkiemen: -.

Bloei:

TORONTO kan erg uitbundig en lang bloeien en vandaaruit ook ruim bessen vormen. Er is ervaring met het spuiten van **Bitterzout/Micro-top** tijdens de bloei, om zo de besvorming te verminderen. Dit heeft ook een positief effect op de afrijping en het droge stof gehalte. Geadviseerd wordt om enkele bespuitingen met 5 tot 10 ltr uit te voeren vanaf het begin van de bloei.

Bemesting:

Stikstof:

Adviesgift: de stikstofgift kan ruim 40 kg lager zijn dan de standaardbemesting. Mogelijk kan er worden volstaan met minimale N gift aan de basis. Met een overbemesting kan er dan voldoende worden bijgestuurd. Dit zal de afrijping van de TORONTO bevorderen.

Fosfaat:

De adviesgift voor fosfaat wordt bepaald naar aanleiding van het Pw-getal van de grond. Mogelijk kan een extra fosfaat gift bij het planten een positief effect geven om de ontwikkeling van de plant en dus de afrijping te bevorderen.

Kalium:

De kaligift is afhankelijk van het K-getal.

Het is aan te bevelen om op TORONTO een overbemesting met (een NIET chloorhoudende) KALI meststof uit te voeren.

Overig:

Een bladbemesting met Mangaan en Magnesium zal een positief effect hebben op de afrijping (Bitterzout, Micro-top).

6-L.2 Toronto (CONSUMPTIE)

TEELTAANWIJZINGEN VOOR DE CONSUMPTIETEELT:

Algemeen:

Schurft:

TORONTO is weinig gevoelig voor schurft, maar bij voorkeur niet telen op schurftgevoelige percelen.

Op zandgronden met pH van 6,5 tot 8 is het gebruik van zure meststoffen aan te raden, om de kans op schurft te doen afnemen door het zuurder worden van de grond. Een onderhoudsbekalking op zandgronden dient bij voorkeur niet voor de teelt van TORONTO plaats te vinden.

Phytophthora:

TORONTO is voor Phytophthora weinig vatbaar in het loof en sterk tegen Phytophthora in de knol.

Door op tijd met de preventieve bestrijding van Phytophthora te beginnen hebben er zich tot nu toe geen problemen voorgedaan.

Kiemlust:

TORONTO is in het begin van het bewaarseizoen niet erg kiemlustig, maar later in het bewaarseizoen kan TORONTO gewoon gaan kiemen.

Rooibeschadiging:

TORONTO is niet erg blauwgevoelig, maar vanwege zijn lang ovale knollen moet men wel rekening met de kans op rooibeschadiging. Ook is het belangrijk om te zorgen voor voldoende afharding van de knollen. TORONTO kan gevoelig zijn voor ontvelling. Het beperken van de valhoogtes tijdens de oogst en bij het sorteren is daarom ook erg belangrijk. Het is aan te bevelen om een overbesteding met Kali uit te voeren, maar let op dat er **geen chloorhoudende Kali meststof** wordt gebruikt. Dit heeft een nadelige invloed op het onderwatergewicht.

Rugopbouw:

De knollen van TORONTO groeien redelijk hoog in de rug. Om het groen worden van de knollen door blootspoeling en/of door looftrekken te voorkomen is een brede hoge rugopbouw gewenst. Het is daarom ook wenselijk om TORONTO ± 2 tot 3 cm dieper te planten dan gemiddeld. TORONTO is licht gevoelig voor Sencor, vooral op gronden met een lage organische stof, zal men voorzichtig moeten zijn met een te ruime dosering Sencor.

Bewaring:

TORONTO kan goed worden bewaard in de mechanische koeling. TORONTO is niet erg kiemlustig maar bij bewaren met buitenlucht koeling moet u rekening houden met de kieming van TORONTO. Het is dan verstandig om TORONTO te behandelen met Royal MH en/of Grow-Stop.

Planten:

Bij het planten moet in het emeen worden gestreefd naar ± 40.000 planten per ha voor de maat 35/55.

Voor de pootafstand wordt in het algemeen 33 cm genomen. De plantafstand is tevens afhankelijk van de bestemming. Oppassen met veelvuldig afkiemen van de TORONTO, dit kan een onregelmatig gewas geven. Het is daarom ook belangrijk dat er niet wordt gepoot in koude grond.

Bloei:

TORONTO kan erg uitbundig en lang bloeien en vandaaruit ook ruim bessen vormen. Er is ervaring met het spuiten van Bitterzout tijdens de bloei, om zo de besvorming te verminderen. Dit heeft ook een positief effect op de afrijping en het droge stof gehalte. Geadviseerd wordt om enkele bespuitingen met 5 tot 10 ltr/kg uit te voeren vanaf het begin van de bloei.

Bemesting:

Stikstof:

Adviesgift: de stikstofgift kan ruim lager zijn dan de standaardbemesting. Er zijn ervaringen dat er hoge opbrengsten zijn te behalen met N giften van totaal 150 kg N (afhankelijk bodemvoorraad). Een gedeelde stikstof gift is aan te bevelen.

Fosfaat:

De adviesgift voor fosfaat wordt bepaald naar aanleiding van het Pw-getal van de grond.

Een verlaging van deze giften kan een vertraging in opkomst en beginontwikkeling geven en is derhalve niet wenselijk.

Kalium:

De kaligift is afhankelijk van het K-getal. Het is mogelijk alle kali in het najaar of het vroege voorjaar te geven. Het is tevens aan te bevelen om een overbesteding met Kali uit te voeren, maar let op **geen chloorhoudende kali** meststof wordt gebruikt. Dit heeft een nadelige invloed op het onderwatergewicht.